

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

SUVANNON

50 VUOTTA

SEUTU

Kädentaitojen ja puhdetöiden kulta-aikaa. Kenenkähän verstaasta Vuoksella lienee kysymys? Aihe on ajankohtainen – nyt puhdetyökuvia etsimään tai tehtyjä, tallella olevia töitä kuvaamaan. Varsinkin naisten tekemiä käsitöitä löytynee vielä monista kodeista vielä tänäkin päivänä.

NRO 1/2007

HELMIKUU

Suvannon Seudun ja Sakkola-Säätiön juhluvuosi käynnistyy! Sivut 5-6

SUVANNON SEUTU nro 1/2007:

**SUVANNON
SEUTU
50 VUOTTA**

- * Turkkisen turinat, s.4-5
- * Sakkolan vaakuna Lempäälään, s. 5
- * Suvannon Seudun teemanumerot, s. 5
- * Kesän matkatarjontaa, s. 6-7
- * Suvannon Seudun
pitäjäyhteisöjen toimintaa, s. 8
- * Sakkola-Museolle
uusi arkistinhoitaja, s. 9
- * Vilakkala-kirja kuluu käsissä, s. 10
- * Karjala-seurojen kuulumisia, s.11
- * Sakkolajuurinen NHL-kiekkoilija s. 12-13
- * Kädentaidot vaikuttivat
naimakauppoihinkin, s. 14-15
- * Sorvalin muistolehto, s. 15
- * Puhdetöitä Metsäpirtissä, s. 16
- * Vuoden karjalaiset ruuat, s. 17
- * Vuokselaisten puhdetöissä, s. 18-19
- * Virkin virkkeet, s. 20
- * Wanhat kuvat kertovat, s. 21
- * Saaroisten aallonmurtajasta, s. 22-23
- * Herätyksen ja kirkollisuuden Karjala, s. 24
- * Kermalle kyytiä, s. 25
- * Kauko-Karjalan matka jatkuu, s. 26-27
- * Perhetapahtumia, s. 28-30

Seuraava lehti ilmestyy ennen pääsiäistä, aineistot 16.3. loppuun mennessä!

**HAPARAISTEN, KELJAN JA PURPUAN KYLIEN
KYLÄKIRJAA KOOTAAN PARHAILLAAN!**

Allekirjoittaneille yhdyshenkilöille toivotaan materiaalia,
esimerkiksi lyhyitä kertomuksia, kuvauksia, valokuvia yms.
Kysy meiltä asiasta myös tarvittaessa lisätietoja!

Aila Alanen, Ollilantie 16, 37500 Lempäälä,
puh. 03- 3752 852, 040-707 6164, aila.alanen@lempaala.fi

Hannu Turkinen, Turkkisentie 12, 37500 Lempäälä
puh. 03-3752 525, 040-581 4398, hannu.turkinen@kotiportti.fi

Hannu Paukku, Harjatie 5, 32210 Loimaa
puh. 02-762 8152, 0500-741 296, hannu.paukku@punkalaidun.fi

**SAKKOLAN
HISTORIA**

Toinen, uusittu painos Sakkolan
historiaa on edelleen
saatavana,
samoin muitakin teoksia!

Kirjoja voi hankkia Osuuspankin
konttorista Lempäälässä.
Kirjoja myyvät myös Lempäälässä
Anneli Kuisma ja Aaro Viskari.

**Anneli Kuisma hoitaa
postitettavat kirjatilaukset,
puh. 03- 3748 410**

Postilähetyksistä peritään
lisäksi lähetyskulut.

Muista myös muut
Sakkola-tuotteet -
uutuutena tyylikkääät silkkiset
solmiot ja huivit!
Kysy Sakkola-Säätiön väeltä.

PITÄJÄMME INTERNETISSÄ

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

**www. vuoksela-
seura.fi**

PAUKUN PALSTA

Vaikeutuuko kotiseutumatkailu?

Kesällä uutisoitiin, että Venäjä on laajentamassa rajavyyhykettään paikoin jopa 25 - 30 kilometriin. Syyksi esitettiin varautuminen terrorismin torjuntaan. Selkäpiissäni kävi heti kylmiä väreitä. Miten meidän karjalaisjuuristen kotiseutumatkojen käy? Voimmeko edelleen kulkea vapaasti kotipaikoilamme, vaikka ne sattuisivatkin jäämään uuden rajavyyhykkeen sisään?

Suomen viranomaiset antoivat välittömästi rauhoittavia lausuntoja, ettei rajavyyhykkeen laajentamisella ole mitään vaikutuksia matkailulle. Matkoja

voidaan tehdä entiseen tapaan eikä asiasta kannata huolestua. Noinkohan lie, ajattelin.

Myöhemmin alkutalvesta alkoi esiintyä epäselvyyksiä siitä, miten laajennetun rajavyyhykkeen alueella voidaan liikkua. Venäläiset ilmoittivat, että rajan pinnassa voi vierailla entiseen tapaan, mutta sitä varten pitää olla Venäjän turvallisuuspalvelun FSB:n lupa. Lupa on hankittava vähintään kuukautta ennen matkaa. Anomuksessa pitää selvittää matkareitti ym. matkaan liittyvät seikat. Alkivatko neuvostoaikaiset säännöt palata entisen KGB-johtajan valtakuntaan?

Rajavyyhykkeen laajentaminen siis ehdottomasti vaikuttaa hankaloittavasti Karjalan matkojemme suunnitteluun. Enää emme voi hetken mielihoiteesta päättää käydä rajavyyhykkeellä olevalla paikkakunnalla. Meitä entisen Sakkulan pogostan alueella retkeilijöitä asia ei pahemmin koske, koska alue sijaitsee sen verran kaukana nykyisestä rajasta, mutta voimmeko ajaa esimerkiksi Heinjoen tai Antrean kautta Viipuriin. Voimmeko poiketa Talin-lhantalan taistelutantereilla ilman lupaa? Pitääkö hankkia erikseen lupa pistäytyessään Laatokan Karjalassa?

Minusta tuntuu, ettei rajavyyhykkeen laajentamisella ole mitään tekemistä terrorismin vastaisen taistelun kanssa. En ymmärrä, mitä terroristeja Venäjän ja Suomen raja-alueella jahdataan. En minä siellä metsissä ole vielä koskaan mitään terroristeja tavannut.

Emme tiedä vielä, miten paljon uudet säädökset vaikuttavat matkojen järjestelyyn ja miten laaja uusi rajavyyhyke todellisuudessa on. Emme tiedä, pitääkö lupa hakea jokaiselle ryhmän jäsenelle erikseen vai riittääkö koko seurueelle yksi lupa. Onko jokaiselle matkalle haettava erikseen lupa vai riittääkö se, että matkan järjestäjä hankkii pidempiaikaisen luvan?

Monta kysymystä on vielä avoinna. Uusien määräysten todelliset kasvot paljastuvat vasta kesällä ensimmäisten kotiseutumatkojen myötä. Saattaa olla, että kulkulupa voidaan saada helpommin kuin kuukautta ennen matkaa FSB:ltä anomalla – vaikkapa kuvetta kaivamalla.

Hannu J. Pauku

Sakkola-Säätiön

valtuuskunnan puheenjohtaja

Harjatie 5, 32210 Loimaa

GSM 0500-741296

hannu.pauku@punkalaidun.fi

Sakkola-Säätiön pyynnöstä kerätääntietoja suunnitteilla olevaa kirjaa varten kylistä

Haitermaa, Lupra ja Pannusaari

Kaikki tiedot, muistelut, valokuvat yms. materiaali on tervetullutta! Laita mukaan lähettäjän yhteystiedot ja mahdollisimman tarkat tiedot kuvien henkilöistä ym. Lisätietoja antavat yhteyshenkilöt

Eino Naskali,
Ollilantie 2, 37500 Lempäälä
puh. 03-3750 574

Anneli Kuisma,
Kuismantie 4, 37550 Lempäälä
puh. 03-3748 410

Karjalaiset pitäjät yhteisille messuille

Karjalaiset pitäjät ja pitäjaseurat tehdään tutuksi 14.4.2007 järjestettävillä pitäjämessuilla Karjalatalolla Helsingissä. Tilaisuudessa esitellään Karjalankannasta, Laatokan ja Raja-Karjalaa erityisesti nuoremmille karjalaissukupolville ja muille karjalaisuudesta kiinnostuneille.

Parina edellisenä vuonna on järjestetty karjalaiset kirjamesut. Tänä keväänä järjestettävillä pitäjämessuilla esitellään karjalaisia pitäjiä ja pitäjaseuroja. Tarjoituksena on tuoda esille kaikki luovutetun Karjalan pitäjät niin niiden sijainti ja historia, kuin murre ja muut ominaispiirteet.

Omilla esittelypöydillään seurat kertovat pitäjästään, toiminnastaan ja kauppaavat julkaisuja ja muita seuran tuot-

teita. Pitäjien kuva täydentyy pitäjän kansallispuvun esittelyllä.

Karjalaisuus herättää tänä päivänä monen muunkin kuin karjalaisten mielenkiintoa. Tapahtumassa on myös alustuksia Karjalan historiasta ja muita tietoiskuja, matkakuvauksia ja pitäjiä esitteleviä näyttelyitä, kuvia vanhasta Viipurista, vanhoja matkailufilmejä ja kuvia kotiseutumatkoilta. Infopisteissä tietoa karjalaisista vaakunoista, kartoista ja sukututkimuspiireistä.

Karjalaiset pitäjämessut Karjalatalolla Helsingin Käpylässä, Käpylänselä 1, 00610 Helsinki, lauantaina 14.4. klo 11-17. Messuille on vapaa pääsy ja tilaisuus on kaikille avoin. Lisätietoja Karjalan Liitosta, p. (09) 7288 1714.

TURKKISEN TURINAT

Juhlien vuosi

Arvokkain juhlinnan kohteemme on itsenäisen isänmaamme 90-vuotisjuhlit pitkin vuotta huipentuen joulukuun kuudentena. Monet mutkat ja vaarat on kansamme kokenut, vaan edelleen saamme juhlaa siniristimme kanssa vapaassa maassa, kiitos vanhemmillemme ja isovanhemmillemme vastuun kannosta.

Oman säätiömme juhluvuosi kuusikymppisenä huipentuu Sakkolassa lauantaina heinäkuun 28. päivä jumalanpalvelukseen muistopuistossamme kirkonraunioilla ja seppeleenlaskuun sankaripatsaalle. Kirkkokahvit ja pääjuhla vietetään Kiviniemessä Losevo-hotellin alueella.

Toivotaan säänhaltijoiden olevan puolellamme, kuten oli kymmenen vuotta sitten.

Silloin voisimme viettää juhlamme Kiviniemen kosken partaalla nauttien kauniista Karjalan kesästä, varapaikkana Losevskajan alasali ja ravintolatilat. Hotellihan on ollut viime kesästä asti remontissa, ainakin Aminan baari on muuttunut ravintolasaliksi ja osa huoneista on kokenut täysremontin, osaa lienee fiksattu ympäristöystävällisemmäksi. Paikallisille isännillemme ja kotimaisille yhteistyökumppaneillemme, pääsijoitus kuntien edustajille, on kutsut esitetty. Olen ymmärtänyt, että Lemppälän, Punkalaitumen ja Vesilahden edustajat ovat kanssamme lähdössä juhlimaan. Samoin naapuriseurojen ja säätiöiden edustajia.

Matkanjärjestäjiä tuntuu ilmaantuvan riittävästi, heidän systeemeistään on jo varmaan tässä lehdessä tietoja ja seuraavissa lisää. Juhliin tulijoille säätiön toimesta jaetaan juhluvuoden merkki, joka samalla toimii pääsy- ja kahvilipuna. Iltatanssit lienee kosken rannalla ja eri majapaikoissa.

Niistäkin kerrotaan jatkossa lisää. Sähköpostilla tai puhelimella voi kysellä itse juhlista allekirjoittaneelta, mutta matka-, majoitus- ja muonitusasiat hoi-

taa kukin matkanjärjestäjä itse. Samoin kotikylävierailut, retket kauemmas, kuten Konevitsaan, Terijoelle, Käkisalmeen hoituu parhaiten matkasi järjestäjän kautta. Luonnollisesti myös majapaikkojen vastaavat ja me juhlien järjestäjät pyrimme auttamaan parhaan kykymme mukaan. Nyt vain ryhmiä kerräämään ja ilmoittautumaan matkanjärjestäjille.

Seuraava juhlinnan kohde on tämä mainio lehtemme. Suvannon Seudun ensimmäinen numero ilmestyi joulukuksi 1957. Niinpä juhlistamme lehtemme puolivuosisataista taivalta juhlanumerolla joulun alla. Varmaan saamme aikaiseksi kesän suurponnisteluista selvittyämme pikkujouluisen juhlan ja eritoten runsassivuisen juhlanumeron. Katsastellaan aikaisempien vuosien tuotoksia ja suunnitellaan tulevaa. Lehden syntäreihin mennessä on saatu vuosikerrat sidotuksi kaiken kansan ihailtavaksi ja kyläkirjojen tekijöiden käyttöön.

Sakkola-Seurallakin on juhluvuosi meneillään. Pitäjäseuramme täyttää 45 vuotta ja juhlii helatorstaina Vantaalla Pyhän Laurin kirkon maisemissa. Seu-

Sakkola-Säätiön ja ErP 6:n perinneyhdistyksen edustajat vierailivat 27.12.2006 Metsolan patterin veteraanin Yrjö Raaskan, 94 v, luona Vesilahdessa. Matkassa olivat ErP6 krh-joukkueen taistelulähettiläs Viljo Mannikainen, 97, jatkosodan ja Lapin sodan veteraani Viljo Pitkänen sekä sotilaspoika Esko Kallonen. Kuljettajana ja muistinpainojen tekijänä toimi Hannu Turkkinen, joka toteaa, että tapaaminen oli kerrassaan mieliinpainuva veteraanitapaaminen!

Tämä oli tästä kokoonpanosta viimeinen yhteinen kuva; veteraani Viljo Mannikainen nukkui pois tammikuussa 2007.

raavassa numerossa lisää siitakin juhlasta. Pitäjaseurojen liitossa edustanee Sakkola-Seura ansiokkaasti rotuposasperinnettä.

Karjalaisilla pitäjämessuilla 14.4. varmaan tavataan monia seuran jäseniä.

Kyläkirja-asiatkin edennevät julkistamiseen asti. Tikansaaren kulmilta ja Haparaisten kolupiirin alueelta on materiaalia hienosti kasassa ja etenemässä taittoon. Pannusaaren ja Haitermaan asiat ovat myös hyvässä mallissa. Kirkonkyläkin heräilee ja juttujaan keräilee. Mitenkäs muut?

Kiviniemi, Kasarmila, Riiska, Röykkylä, Viiksanlahti ja muutama muu! Herätäkääpä evakot ja jälkeläiset. Vielä löytyy aitoja kotikylän evakkoja ja heidän tarinoitaan, valokuvia ja muisteloita.

Suvannon Seudun jutut ovat olemassa ja paljon on materiaalia niin paperilla kuin digitaalisessa muodossa valmiina

arkistossamme ja museolla. Nyt toimeen tartutaan, ei jos tai kun, vaan nyt. Olepa sinä asian alkuunpanijana!

Toisen perusteoksemme isä Paukun Hannu on myös Tuvasta tupaan –kirjan tarkennuksia keräillyt ja saanut yhteydenottoja korjauksista. Sekin työmaa on varmoissa käsissä ja varmaan vuoden sisään saamme kotiseuturetkilemme mukaan tuon uudistetun, maanmainion teoksen. Kiitos jo etukäteen kaima-Hannu!

Tässäpä vähän tietoja ja ajatuksia juhluvuodestamme. Seuraavissa numeroissa lisää juhliemme palkeilta.

Hyvää sydäntalvea niin liikunnan kuin perinteen vaalimisen parissa!

Toivottelee

Hannu Viljonpoika Turkinen

Sakkolan vaakuna Lempäälän kunnalle

Sakkolan vaakunan seinälle laitettava lahjakappale on luovutettu Lempäälän kunnalle kiitoksena hyvästä yhteistyöstä kunnan ja Sakkola-Säätiön kesken. Vastaanottajina kunnanjohtaja Olli Viitasaari (oik.), kunnanhallituksen puheenjohtaja Tuula Petäkoski-Hult ja luovuttajina Sakkola-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Hannu Turkinen sekä valtuuskunnan varapuheenjohtaja Esko Kallonen. Ystävyysskuntayhteistyön kunnista oman vaakunansa ovat jo saaneet Punkalaidun ja Vesilahti.

SUVANNON SEUTU 50 VUOTTA

Suvannon Seudun 50-vuotisjuhlavuosi käynnistyy puhdetöistä kertovalla teemanumerollamme.

Maalis-huhtikuun taitteessa ilmestyyssä numerossa puhutaan pääsiäisen tavoista ja uskonnollisuuteen liittyvistä asioista pitäjissämme. Esillä on myös tietoa kesän juhlista ja matkoista.

Toukokuulla on äitienpäivänumeron vuoro, siihen toivomme muisteluksia ja kertomuksia eritoten siitä, millaisia olivat Karjalassa lapsien leikit – kuin myös työt, joita lapset tekivät.

Kesäkuussa odotellaan juhanusta ja saadaan kuulumisia Vuoksela-juhlasta ja ennakkotietoa Metsäpirtin ja Sakkolan pitäjäjuhlista.

Heinäkuulla on Sakkola-juhlien ennakkonumero ja kooste Metsäpirtti-juhlien tapahtumista.

Syksyllä lehti ilmestyy syyskuussa, loka-marraskuun taitteessa on vuorossa juhlanumeromme.

Vuoden päättää perinteisesti joulunumero.

Hyvä lukija: osallistu lehdentekoon lähettämällä omia kirjoituksiasi, muisteluja ja tämän päivän karjalaisuutta.

Ota rohkeasti yhteyttä lehden tekijöihin ja toimihenkilöihimme!

SAKKOLA SÄÄTIÖ 60 VUOTTA

SAKKOLA-JUHLAT

SAKKOLASSA 26.–29.7.2007

MAJOITUKSET SAKKOLASSA

SAKKOLA-JUHLIEN PITOPAikka HOTELLI LOSEVO ON OSITTAIN REMONTOITU Vuoksen rannalla sijaitseva suurehko hotelli. Useita hotellirakennuksia, ravintolarakennus, jossa myös baari. Hotelli on rakennettu 1975, 2 kerrosta, ei hissiä, yli 200 vuodepaikkaa, sauna. Rakennus 5 on remontoitu kokonaan (v.2006-2007), muiden rakennusten huoneisiin tehdään pintaremontti vuoden 2007 aikana.

	4 päivää	3 päivää
HOTELLI LOSEVO		
Täysin remontoitu rakennus 5		
majoitus 2-3 hengen huoneissa	368 €	289 €
Lisämaksusta:		
3 hengen huone 2:lle 75 € (4 pv), 55 € (3 pv)		
Pintaremontoidut huoneet		
majoitus 2 hengen huoneissa	358 €	275 €
Remontoimattomat huoneet (sitoumuksetta)		
majoitus 2 hengen huoneissa	268 €	208 €
HOTELLI DOBRYJ LOS (Vuoksa)		
Majoitus 2-3 hengen huoneissa	465 €	–
HOTELLI GREEN VILLAGE		
Majoitus 2 hengen huoneissa	378 €	–
HOTELLI IGORA, Rautu		
Majoitus 2 hengen huoneissa	378 €	298 €

Lisäksi varattu ryhmille myös hotelli Aquamarin.

HINTAAN SISÄLTYY

- oheisten reittien mukaiset bussikuljetukset Suomi–Sakkola–Suomi
- majoitus valinnan mukaan oheisissa hotelleissa
- puolihoito alkaen menopäivänä illallisella ja päättyen paluupäivänä aamiaiseen
- ryhmäviisumi
- pakollinen matkustajavakuutus alle 81-vuotiaille Suomen kansalaisille (vain hoitokulut)
- pääsymaksu kaikkiin Sakkola-juhlien tilaisuuksiin ja kahvitarjoilu 28.7. Losevossa

LISÄMAKSUSTA

- yhden hengen huone
- kotiseuturetket paikallisilla takseilla 20€/auto/tunti (sitoumuksetta)
- mahdollinen Venäjän tiemaksu tai muu uusi maksu
- retki Konevitsaan

BUSSIREITIT (sitoumuksetta)

1. Narva–Vesilahti–Lempäälä–Tampere–Kangasala–Pälkäne–Hämeenlinna–Lahti–Kouvola–Viipuri–Sakkola
2. Jyväskylä–Jämsä–Orivesi–Tampere–Lahti–Kouvola–Viipuri–Sakkola
3. Helsinki–Kouvola–Lappeenranta–Imatra–Viipuri–Sakkola
4. Pori–Rauma–Turku–Salo–Helsinki–Porvoo–Kouvola–Viipuri–Sakkola
5. Tampere–Forssa–Tammela–Hämeenlinna–Helsinki–Kouvola–Viipuri–Sakkola (**Vuoksela-Seura**)
6. Tampere–Kangasala–Pälkäne–Hauho–Lahti–Kouvola–Viipuri–Sakkola
7. Tampere–Valkeakoski–Hämeenlinna–Helsinki–Porvoo–Vaalimaa–Viipuri–Sakkola
8. Turku–Salo–Halikko–Helsinki–Porvoo–Vaalimaa–Viipuri–Sakkola

LISÄTIETOJA OHJELMASTA

SAKKOLA-SÄÄTIÖ, Hallituksen puheenjohtaja Hannu Turkkinen
040 5814 398, hannu.turkkinen@kotiportti.fi

VARAUKSET

Palvelumaksu 10€/lasku

Aleksanterinkatu 29, 33100 Tampere
puh. (03) 3140 3310, 3140 3300
lomalinja@lomalinja.fi, www.lomalinja.fi

Sakkolan Kirkonkylän

Nuorisoseura ry:n

vuosikokous pidetään
osoitteessa Leilikuja 2 A 16, Tampere
(Äikäs & Pitkänen)
4.3.2007 klo 13.00.
Johtokunta kokoontuu klo 12.
Tervetuloa joukolla mukaan!

Terveisin Lea Jääskeläinen p.
050 543 6650

SAKKOLA-SEURA RY KUTSU VUOSIKOKOUKSEEN

Sakkola-Seura ry:n sääntö-
määräinen vuosikokous pidetään
sunnuntaina 18. helmikuuta 2007
klo 13.00 Karjalatalolla
Galleria-salissa (3.kerros),
Käpylänselä, Helsinki.

Kokouksessa käsitellään
seuraavat asiat:

- toimintakertomus, tilinpäätös
ja tilintarkastajien lausunto
- päätetään jäsenmaksun
suuruus
- vahvistetaan toiminta-
suunnitelma sekä tulo-
ja menoarvio vuodelle 2007
- valitaan puheenjohtaja
vuodeksi kerrallaan
- valitaan kolme johtokunnan
jäsentä erovuoroisten tilalle
kolmeksi vuodeksi sekä enintään
kolme varajäsentä vuodeksi
- valitaan tilintarkastajat ja
heille varajäsenet

Virallisten asioiden jälkeen
keskustelua
ajankohtaisista asioista.

HYVÄÄ ALKANUTTA VUOTTA.
TERVETULOA
JOUKOLLA KOKOUKSEEN
(kahvitarjoilu)

Johtokunta

Tilaa oma Suvannon Seutu, puh. 040 730 2622

SAKKOLAJUHLILLE 26. – 29.7.2007

Tervetuloa kanssamme ensi kesänä Sakkola juhlille Karjalaan. Se on mitä parhain mahdollisuus tutustua omaan, vanhempien tai isovanhempien kotiseutuun ja viettää kesäistä karjalaista kotiseutujuhlaa. Lauantain juhlapäivä alkaa jumalanpalveluksella ja kirkkokahvin jälkeen vietämme pääjuhlaa Vuoksen rannalla. Tuliaisostokset hoituvat mukavasti Viipurin torilla paluupäivänä. Majoitukset Dobryi Los-, Dacha - ja Igora- hotelleissa. Ilmoittaudu pikaisesti, paikkoja on rajoitetusti.

Matkan hinta 365 euroa.

Varaukset ja tarkempi matkaohjelma:

Kuninkaankatu 36 A 1
PL 269, 33101 Tampere
Puh. 03 447 7070
info@resviaria.com

Myllytie 58
37370 Narva
Puh. 03 373 7300, 040 716 6170
info@vesilahdenliikenne.net

Karjala kutsuu!
Seuraavassa
numerossa
lisää kesän
matkatarjontaa!

Matkanjärjestäjä, ryhmienvetäjä!
Ole mukana, ota yhteyttä ja laita
ilmoitus Suvannon Seutuun.

Seuraava lehti ilmestyy
maalis-huhtikuun taitteessa
ennen pääsiäistä.
Aineiston jättöaika toimitukseen
on 16.3.2007 mennessä.

Tiedustelut
p. 040 730 2622 tai
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Apteekin kuvia kaivataan - löytyykö vielä?

Sakkola-Museoon ei ole saatu useista tiedusteluista huolimatta Sakkolan apteekista mitään muuta kuin yksi ulkokuva ja sekin asuntolan puolelta otettuna. Kiviniemen apteekista ei sitäkään vähää.

Sakkola-Museon väki olisi kovasti ilahtunut, jos apteekki-kuvia vielä löytyisi jonkun evakon tai jälkeläistensä albumeista, että saisimme tallennettua kuvien kopiot arkistoihimme! Yhteyttä voi ottaa joko museon veturi Antti Hynnään tai uuteen arkistonhoitajaamme Tarja Vierikkoon.

Myös apteekkari Marcus Olli on lähestynyt Sakkola-Museon arkistoja ja toivoo löytävänsä kuvia seuraavista kohteista:

- Sakkolan apteekista on olemassa ulkokuva, mutta apteekin resepti (signatuuri) ja sisäkuva puuttuvat. Lisäksi Kiviniemen apteekista puuttuu sekä ulko- että sisäkuva. Apteekki sijaitsi sillan kupeessa.
- Myös Sakkolan naapurista Metsäpirtistä puuttuu apteekin resepti.

SUVANNON
SEUTU
50 VUOTTA

Tilaa oma lehti
puh. 040 730 2622

SAKKOLA
SÄÄTIÖ
60 VUOTTA

Suvannon seudun pitäjäyhteisöjen toimintaa 2007

Suvannon seudun pitäjäyhteisöjen edustajia kokoontui tammikuun 27. päivänä Tampereen Uintikeskuksen tiloissa Vuoksela-Seuran isännöimään tilaisuuteen. Alkukuulumisien sekä karjalanpiirakka- ja pullakahvitarjoilun jälkeen siirryttiin kerhohuoneen tiloihin jatkamaan varsinaista kokousta. Takarivi vas.; Yrjö S. Kaasalainen Pyhjäjärveltä, Kalevi Paavilainen Räisälästä, Reino Äikiä Pyhjäjärveltä, Juhani Huppunen Räisälästä, Kalevi Hyytiä Metsäpirtistä, Hannu Turkkinen ja Antti Hynnä Sakkolasta, eturivi vas. Taisto Virkki ja Laila Saario Vuokselasta sekä Salme Rintala ja Kaarina Pärssinen Pyhjäjärveltä.

Vakiintuneeksi tavaksi on muodostunut kokoontua kaksi kertaa vuodessa käsittelemään yhteisiksi katsottuja aiheita, vaihtamaan mielipiteitä ja saamaan vinkkejä oman toiminnan kehittämiseen.

Aluksi jokaisen yhteisön edustaja kertoi kuluvan vuoden tapahtumista ja tavoitteista sekä esitteli oman pitäjän osanottajat. Erityisen tärkeää oli myös kuulla eri tapahtumien aikataulutus. Yhteenvetona voi voitaneen todeta, että ”entisee viisii” aktiivisuutta eli talookohenkeä tuntuu yhä edelleen olevan. Kukin näki huolena kylläkin ilmassa olevan toimintakentässä ikääntymisen kriisin.

Vuoteen liittyy kaikilla erilaisia juhlia ja tapahtumia. Samoin työn alla on dokumentointeja koskien eri tyyppisten matrikkeliä, historiikkien ja kyläkirjojen tekemistä. Tarkemmat tiedot jokainen lupasi informoida erikseen omilla tiedotuskanavillaan.

Laaja keskustelu käytiin Reino Äikiän alustuksen pohjalta suhtautumisesta Karjalaisten pitäjäyhdistysten liiton jäsenyyteen. Edellä mainittu yhdistys on perustettu 14.10.2006 edustamaan karjalaisia luovutetun alueen pitäjiä edustavia seuroja (joissa on henkilöjäseniä), jotka kuuluvat Karjalan Liittoon. Perustetun yhdistyksen ensimmäinen vuosi-

kokous on 17.3.2007. Keskustelun yhteenvetona todettiin, että yhdistykseen liittymisestä ei seuroille aiheudu kustannuksia ja toisaalta yhdistyksen kautta seuroilla on yhteinen vaikutusmahdollisuus Karjalan Liiton liittovaltuustossa.

Yrjö S. Kaasalainen esitteli viime kokouksessa suunniteltua tutustumismatkaa Kannakselle Räisälään, Pyhjäjärveen ja Käkisalmeen 17.-20.5.2007. Matkan tarkoituksena on avartaa eri pitäjien tuntemusta pitäjäyhteistyössä mukana olevien eri pitäjien edustajille. Kustakin pitäjästä on mahdollisuus tulla mukaan 5 – 6 henkilöä.

Keskusteltiin Karjalan Liiton erilaisista tulevista tapahtumista ja niihin osallistumisista.

8.02. Pitäjäesittely. Räisälä, Vpl. Pyhäjärvi, Karjalatalo Helsinki

17–18.03. Hengelliset päivät, Rauma

14.04. Pitäjäpäivät - messutapahtuma, Karjalatalo Helsinki

15.–17.06. Karjalaiset kesäjuhlat, Oulu

17.10. Pitäjäpäivä, teemana Vuoksi, Karjalatalo Helsinki

Hannu Turkkinen kertoi venäläisten viranomaisien kanssa käydyistä neuvotteluista koskien mm. Sakkola-juhlaa 26.7. Sakkolassa. Samoin hän kertoi ve-

nälaisten vieraiden tulosta Suomeen huhtikuun puolivälissä suomalaisten ystävyyspitäjien ja Sakkola-Säätiön vieraiksi.

Tiedottamisen osalta todettiin pitäjälehtien tärkeä rooli tiedon jakajana. Lehtien saattaminen myös sähköiseen muotoon aiheutti keskustelua. Käytäntöjä on monia.

Kalevi Hyytiä kertoi kuulumisia Suvannon seudun sukututkimuspiiriin toiminnasta. Viime kokouksessa oli tehty päätös oman nettisivuston avaamisesta. Pitäjäyhteisöillä on olemassa nettisivustot. Niiden ajan tasalla pitäminen olisi tärkeää. Reino Äikiä ilmoitti Pyhäjärven sivustoja päivitettävän neljä kertaa vuodessa ja kävijöitä on ollut kiitettävästi. Vuokselan osalta Taisto Virkki kertoi sivustojen tulevan uusintaan syksyn aikana. Kalevi Hyytiä kertoi nettipalvelujen tarjonnasta yleisellä tasolla ja on käytettävissä asiantuntijan roolissa.

Monia muitakin kahdenkeskisiä ajatuksia vaihdettiin ja kokous päättyi neljän tunnin tiiviin työskentelyn jälkeen Juhani Huppusen tervetulotoivotuksiin seuraavaan kokoukseen Räisälän isännöidyssä syksyllä 2007.

Taisto Virkki

Sakkola- Museolle uusi arkistonhoitaja

Sakkola-Museon arkistonhoitaja na sen perustamisesta lähtien toiminut Elsa Mäkelä halusi luopua tehtävästä, ja uutena arkistonhoitajana on aloittanut Tarja Vierikko.

Tarja Vierikko on Hynnän sukua Sakkolan Haparaisista. Hänen äitinsä Anni Lindstöm, o.s. Hynnä, on Haparaisten Korvenkolkalta eli Aapro ja Selma Hynnän tytär.

Museovastaava Antti Hynnä ja Tarja Vierikko tutustumassa museon kokoelmiin.

Sakkola-Säätiön puheenjohtaja Hannu Turkkinen toivotti uuden arkistonhoitaja Tarja Vierikon tervetulleeksi ”porsasporukkaan” kiinnittämällä Sakkola-pinssin rintapieleen. Edeltäjä Elsa Mäkelä kiitettiin kirjalahjoin museon hyväksi tekemästään työstä. – Antoisaa ja mukavaa aikaa, tuli vuosien mittaan paljon uutta kotiseututietoa ja uusia tuttavuuksia, summasi puolestaan Elsa Mäkelä.

Tarja Vierikon houkutteli Sakkola-toimintaan mukaan serkkunsa Antti Hynnä, joka on Sakkola-Museon vastuuhenkilö.

– Ei minua nyt niin kauheasti houkuttella tarvinnut. Sakkola ja Karjala ovat kiinnostaneet jo pitkän aikaa. Kaksi kertaa olen enoni eli Antin isän opastamana käynytkin Sakkolassa, kertoo Tarja.

– Opittavaa on paljon, mutta onneksi pitkään arkistonhoitajan toiminut Elsa Mäkelä on lupautunut opastamaan.

Museovastaava Antti Hynnä kertoo, että museon kesäkausi 2006 oli vilkas aikaisempien vuosien tapaan. Vieraskirjan nimien mukaan kävijöitä oli noin 700, mutta kokonaiskävijämäärän uskotaan olevan tuhannen hengen paikkeilla.

Museon aineiston digitalisointia on jatkettu – muun muassa ääninauha-arkistosta on 80 C-kasetillista haastatte-
luja digitoitu.

– Myös tavaralahjoituksia museo on edelleen ottanut runsaasti vastaan. Tutkimukselle tärkeän dokumenttiaineiston muodostavat Tampereen Seudun Osuuspankin lahjoittamat kymmenet Sakkolan Petäjäjärven ja Lapinlahden Osuuskassan vanhat tilikirjat sekä Lapinlahden nuorisoseuran pöytäkirjat.

–MRT

**Sakkola-Museo on talvella auki
vain ennakkotilauksesta.**

Tiedustelut Antti Hynnä
p. 040 849 0048 tai
Hannu Turkkinen p.040 581 4398

”Vilakkala-kirja kuluu käsissä”

Vilakkalan, Kaarnajoen ja Volossulan kylistä kertova kyläkirjan julkistaminen Tampereella 16. joulukuuta päätti Sakkola-Säätiön toimintavuoden 2006. Kirjan aineiston koosti Teuvo Viskarin kokoama työryhmä, ja toimitus- ja taittotyöstä vastasi Marjo Ristilä-Toikka. 200-sivuinen Vilakkala-kirja sisältää tietoa, tarinoita ja elämänmakuisia muisteluksia Vilakkalan koulupiirin alueelta, ja esittelee myös runsaasti vanhoja valokuvia.

– Vilakkalan koulupiiriläiset ovat pääsääntöisesti laajalle alalle ympäri maata, ja vähän oli epäuskoa, saadaanko aineistoa kokoon. Mutta tarinoita ja vanhoja valokuvia kerääntyi silti, kiitteli Teuvo Viskari.

– Karjalaiset ovat olleet sitkeää tekoa, kun ovat joutuneet ponnistamaan uuteen elämään uusilla asuinsijoilla. On tärkeää tietää, että meidän juuremme ovat.

Kun painotuore opus pääsi julkistamistilaisuudessa yleisön käsiin selattavaksi, tiivistä tunnelmia nuoremman polven sakkolalainen Reima Wiskari – hänen edesmenneen isänsä tallettamat muistelot olivat yksi tärkeä osa kirjaa kootessa.

– Isää ei enää ole, mutta on hyvä tunne, että hänen kotikylästään on nyt oma kirja. Se varmasti tulee kulumaan meidän sukumme käsissä, Reima Wiskari totesi.

Sakkola-Säätiön hallituksen puheenjohtaja Hannu Turkkinen on mielissään kyläkirjojen syntymisestä.

– Muutama vuosi sitten otimme tavoitteeksi, että jokaisesta Sakkolan pitäjän koulupiiristä kootaan oma kirja. Epäilijöitäkin on hankkeelle ollut, mutta tavoite näyttää vähitellen toteutuvan: säätiö on nyt julkaissut Petäjäjärven, Lapinlahden ja Vilakkalan kirjat, ja seuraavana työn alla ovat jo Tikansaari-Kottila, Haparainen-Kelja-Purpua sekä Haitermä-Lupra-Pannusaari. Ja muitakin hankkeita on vireillä, Turkkinen kiitteli.

– Kun saamme kyläkirjat tehtyä, todennäköisesti seuraavana kootaan kanniin evakkotarinoita. -MRT

– Tämä kirja kuluu meidän suvun käsissä, uskoi tuoretta Vilakkala-kirjaa selaillut Reima Wiskari (etualalla).

Vilakkalan, Volossulan ja Kaarnajoen kylien elämästä yhteisessä koulupiirissä kertoo vastajulkistettu Vilakkala-kirja. Kuvassa toimituskunnasta Impi Lahtinen, Maija ja Kyllikki Kajarinne, Teuvo Viskari ja Marjo Ristilä-Toikka. Kuva Aila Alanen.

Tuttuja tavattiin, ja tuttuja asioita löytyi myös uuden kirjan sivuilta.

KIITOKSET VILAKKALA-KIRJASTA

Tavattiin joulua ennen Tampereella. Oli hauska nähdä tuttuja. Moni vanha, nuorikin, oli paikalla tapahtumassa, jossa Vilakkala-kirjaa esiteltiin ja jaettiin.

Julkistamistilaisuudessa kuunneltiin kerrontaa kylästä, toisiamme pitkän pöydän äärellä katseltiin, kahvit juotiin, rupateltiin ja pian kirjaa kotiin kainalossa hellävaraisesti kuljetettiin kuin morsianta konsanaan. Kirja joutui jouluksi, kun töpinäksi pistettiin – me saimme sen, mitä toivottiin. Parhaat kiitokset tekijöille ja taustavoimille! – **Lukija Sysmästä**

Tilaa oma VILAKKALA-kirja!
Katso tilaustiedot sivulta 31.

Lempäälän Karjalaseura uusi sääntönsä

Lempäälän Karjalaseura ry on uusinut sääntönsä ja vaihtanut nimensä. Entinen nimi oli Lempäälän Karjalaiset ry. Useat Karjalan Liiton jäsenseurat ovat tekemässä saman toimenpiteen.

Sääntöjen muutos on hoidettu keskitetysti Karjalan Liiton avulla. Patentti- ja rekisterihallitus on hyväksynyt asian. Muutos otettiin käyttöön 1.1.2007 lähtien.

Yhdistys on perustettu 29.1.1941 Lempäälässä. Yhdistyksen tarkoituksena on toimia karjalaisten ja karjalaisuudesta kiinnostuneiden kulttuurijärjestönä. Seura tekee toiminnallaan tunnetuksi Karjalaa sekä vaalii ja kehittää karjalaista kulttuuria. Yhdistys haluaa toimia aktiivisesti eri säätiöiden, pitäjaseurojen, sukuseurojen ja erilaisten karjalaisuutta vaalivien harraste-seurojen kanssa. Tärkeänä pidetään perimätiedon keräämistä ja tallentamista tuleville sukupolville. Kerran kuukaudessa pidettävä tarinailta järjestetään jonkun ajankohtaisen teeman pohjalta.

Tietoja tapahtumista saa myös Lempäälän Karjalaseura ry:n omalta kotisivulta osoitteesta www.karjalanliitto.fi/jasenseurat.

Kotisivut päivitetään kahdesti vuodessa. Tilaisuuksista tiedotetaan myös Karjala-lehdessä ja Lempäälän-Vesilahden Sanomissa.

Yhdistyksen puheenjohtajana toimii Eero Pilviniemi ja varapuheenjohtajana Anja Kauppinen.

Sihteerinä on Elsa Mäkelä ja rahastonhoitajana Elsi Jaatinen, lisäksi hallitukseen kuuluvat Antti Hynnä, Markku Joursanta, Esko Kallonen, Irma Nuora ja Arvi Ruottunen.

Sirkka Kuuppo ja Esko Kallonen ovat Lempäälän Karjalaseura ry:n kunniajäseniä.

Vammalan Karjalaseurassa alkoi sukupolven vaihdos

Vammalan Karjalaisten puheenjohtaja ja myös pitkäaikaisin hallituksen jäsen Veikko Karvosen jäädessä pyynnöstään ansaitulle vapaalle, valitsi syyskokous uudeksi puheenjohtajaksi Pekka Salosen ja varapuheenjohtajaksi Taisto Nissisen.

Syyskokouksessa puhetta johti Eila Ylinen ja sihteerinä Helvi Laakso. Hallituksen erovuoroisista jäsenistä Aune Mäkinen halusi jäädä vapaalle ja hänen tilalleen valittiin uutena Pekka Tilli. Toiset erovuoroiset jäsenet Aimo Lehikoinen ja Heikki Kiuru valittiin uudelleen. Taisto Nissisen tultua valituksi varapuheenjohtajaksi hänen tilalleen valittiin uutena jäsenenä Oiva Kaasalainen.

Irja Kärki, Helvi Laakso, Helga Mäkelä, Katri Pajunen ja Eila Ylinen jatkavat uudelleen. Karjalaseurojen Satakunnan piirihallituksen valitsemana edustajana aloittaa uusi puheenjohtaja Pekka Salonen kolmivuotiskauden.

Varsinaisiksi tilintarkastajiksi valittiin Timo Karvonen ja Osmo Huovinen sekä heidän varalleen Paula Mattila ja Liisa

Pakarinen.

Satakunnan piirin naistoimikunnan yhdyshenkilönä jatkaa Irja Kärki. Tulevaisuustoimikunnassa jatkaa Helvi Laakso.

Kokous hyväksyi vuoden toimintasuunnitelman ja talousarvion. Kyykkätoiminta on edelleen Katri Pajusen ja Taisto Nissisen vetämänä. Kilpailutoimintaa vetävät Timo Mäkelä ja Rauno Pajunen.

Uusi alkava toimintavuosi painottuu perinteisiin toimintoihin. Erityisesti ns. tarinatuokiot kerran kuussa on koettu yhdistyksen välle mieluisiksi. Karjalaisuudesta tiedottamista kouluissa pyritään tehostamaan ja järjestämään piirakanpaistotalkoita ja myyjäisiä. Mukaan yhdistyksen toimintaan toivotaan karjalaisuudesta ja karjalaisesta kulttuurista kiinnostuneita henkilöitä. Erityisesti nuoria. Heidän ei tarvitse olla syntyperäisiä tai edes juuriltaan karjalaisia. Kiinnostus toimintaan riittää.

Vammalan Karjalaseura toivottaa lukijoille hyvää ja toimeliasta uutta vuotta 2007.

Veikko Karvonen luovuttaa puheenjohtajan nuijan Pekka Saloselle.

30

POSITION: Goaltender

JUSSI
MARKKANEN

BORN: May 8, 1975

Imatra, Finland

CATCHES: Left

HT: 5'11"

WT: 183 lbs.

Photo: Gerry Thomas

WEST EDMONTON MALL

EDMONTON JOURNAL

Kohti kiekkoilijan unelmaa

NHL-kiekkoilijaksi kohonneen maalivahti Jussi Markkasen juuret ovat Sakkolan Tikansaaressa. Irja Markkanen, o.s. Suikkanen kertoo pojanpoikansa jääkiekkoilijan unelmasta ja tiestä NHL-tähdeksi.

Kerron nuoren pojan unelmasta. NHL. Se on kuulemma jokaisen jääkiekkoa harrastavan pojan unelma. Näin minulle vastattiin, kun lapsenlapsiltani kysyin, miksi pelit otetaan niin vakavasti. Vapaa-aikaa ei jää, ruokailu on määriteltä, lomaakin on ehkä vain kolme viikkoa vuodessa. Olen seurannut tätä lajia jo poikani harrastaessa sitä. Hän on saanut myös molemmat poikansa pelin lumoihin. Toinen pelaa ja toinen on valmentajan tehtävissä. Urheilua harrastavilta nuorilta jää varmaan moni kolttonen tekemättä, se on hyvä puoli asiassa.

Markkasen veljeksistä Jussi on jaksanut paneutua kovaan peliotteluun. Timo alkupelien jälkeen valmentaa nuorempiaan, ensin Imatran Ketterässä, nyt Saipaa Lappeenrannassa. Opiskelun ohella sekin on hyvin sitovaa, mutta kai siitä saa hyvän mielen.

Jussi kiinnostui urheilusta jo pienessä, 2-vuotiaana jo, ukit, mummot, kummitäti sekä isä että äiti oli oltava kaverina pelaamassa. Jos aikuinen nauroi, niin komennus kuului jäähyille, siellä ei hymyillä. Isompina harrastuksia tuli lisää golf, pesäpallo sekä voimistelu. Jääkiekko veti pidemmän korren, kiinnosti tulevaa maalivahtia: Ketterässä B-juniori-ikään, lukioikäisenä Saipassa. Sen jälkeen tuli Tappara. Saipan noustessa SM-liigaan Jussi halusi takaisin kotiseudulle, palasi Saipaen. Syksyllä 1996 hän kävi B-maajoukkueen kanssa Japanin

**Jussi Markkanen Edmonton Oilers.
Nimikirjoituksen kera.**

Naganossa pelaamassa. Syksy 1998 tuli kutsu A-maajoukkueeseen, jaloin peli oli Tsekin CZlinissa pidetyssä turnauksessa.

Vuonna 2000 Jussi Markkanen löysi taas itsensä Tapparan maalinsuulta, jonne sopimus oli kolme vuotta. Joulun alla hän oli A-maajoukkueen mukana Baltica-turnauksessa Moskovassa. Kausi oli tähän mennessä uran paras. Hän pelasi 52 ottelua, yhdeksän nollapelia – se oli siihen mennessä eniten SM-liigan runkosarjassa. Tappara eteni finaaliotteluihin, saivat 2000-2001 hopeaa. Jussi palkittiin parhaana maalivahtina 2001, lisäksi valittiin SM-liigan All Stars-maalivahdiksi.

Kausi oli ohi, kesä harjoittelu alkoi. Juhannuksena toteutui Jussin unelma, kun sai tiedon NHL-seura Edmonton Oilersista pelaajavarauksesta. Elokuussa matka Kanadaan alkoi. Elämänkumppani Sanna matkusti perässä, kun asuntoasiat olivat kunnossa. Sanna ja Jussi vihittiin Ruokolahden kirkossa kesäkuussa 1999.

Nyt perhe on lisääntynyt kahdella pojalla, joilla ainakin toisella on nähtävästi sama unelma kuin isällään. Ehkä toisesta saamme musikantin.

Jussin unelmaa toteutetaan edelleen. On ollut kutsu olympialaisiin, vaikka ei pelaamaan päässytäkään Suomen pudotessa alkuunsa. Toukokuussa 2002 Jussi pelasi ykkösmalivahtina Göteborgissa MM-kisoissa. Välillä Amerikan puolella NY Rangersissa ja taas Edmontonissa. Rapakon takana olleen pelilakon aikana unelmaa toteutettiin Venäjällä Lada Togliattissa. Joukkue sai hopeaa. Venäjän lehdet kirjoittivat, että ”Suomalaisvahti singahti Sputnikin lailla Venäjän superliigaan, maalivahtieliittiin”.

Vuosi 2006 alkoi taas Edmontonissa, ja katsotaan, mitä on tämän kevättalvi tuo tullessaan.

Jussi Markkanen on käynyt armeijan urheilujoukossa Hennalan varuskunnassa Lahdessa. Keväällä 1995 alikersantti päätti hankkia leipänsä jääkiekkoilijana. Elämään on kuitenkin varauduttava muutenkin, koska peli on yleensä riskialtista. Pelaamisen ohella opiskeli Suomessa englanniksi kaupallista alaa BBA-tutkintoa varten, mikä on täl-

NHL-kiekkoilija Jussi Markkasen perhepotretti: vaimo Sanna ja lapset Juho ja Olli.

lä erää poikki, koska perhe asuu toistaiseksi ulkomailla.

Kesät he kuitenkin viettävät Suomessa, Saimaan rannalla Lappeenrannassa. Saipa ja sen menestys on lähellä NHL-kiekkoilijan sydäntä.

P.S. Myös Arto Suikkasen tyttärenpoika Arthur Ollari on maalivahtina Järvenpäässä.

Irja Markkanen
Imatra

Alaston rumpali – kaksivuotiaana Ollipojan tyylinäytettä.

Juho Aleksi nelivuotiaana jo mailanvarressa.

Kädentaidot vaikuttivat naimakauppoihinkin

Jos mies rupesi ajattelemaan vaimon ottamista, hän ensi töikseen nikkaroi kahden maattavan sängyn. Typerimmät tyytyivät ”rovattiin” eli pelkkään makuulavitsaan. Kun pitkävirus – sulhanen ja puhemies – tulivat taloon, kysyttiin suoraan, osasiko sulhanen tehdä sängyn.

Näin kertoo Sakkolan historia esitellässään pitäjän miesten ja naisten kädentaitoja ja tapoja tehdä puhdetöitä. Niitä tehtiin arjen tarpeisiin, mutta varmasti työn jäljessä mitattiin myös kädentaitajien paremmuutta.

Miehet tekivät kaikkea talossa tarvittavaa: maito- ja vesiastioita, kaivonämpäreitä, maitopyytyjä, kannuja, pöytiä, kaappeja, penkkejä, jakkaroita ynnä muuta. Kotona valmistettiin myös hevosvaljaat, puureet, kärryt ja muut ajokalut sekä yksinkertaiset maanviljelyvälineet. Samoin pärekorit, vakat, tuohikontit ja kanteleet. Kengätkin tehtiin

kotona. Pukukankaat olivat omakutoisia, nahkat kotona parkittuja.

Joka kylissä oli ainakin yksi henkilö, joka osasi punoa hampusta tai niinestä nuoraa. Riistan ja kalojen pyydykset valmistettiin kotitöitä – päreen valossa ennen öljylamppujen ja sähkön tuloa.

Lähes kaikki työvälineetkin olivat omatekoisia, ja taitajan käsissä niilläkin syntyi hyvää jälkeä.

Sakkolan historia kertoo kylittäin taitajista. Esimerkiksi ajokalujen tekijöitä olivat Paasot Purpuasta, Vilppo Naskali Pannusaarelta, Ryypöt ja Matti Nuora Petäjärveltä. Hän rakensi kotonaan urkuharmooninkin, urkupilleineen.

Suvannon pohjoiskylissä varsinkin tehtiin runsaasti työrekiä ja myytiin niitä Venäjälle. Mestareita olivat esimerkiksi Tikansaarella Suikkasen veljekset ja Haparaisissa Viskarin veljekset. Kärnynpöorienkin tekijöitä löytyi. Jos taas

emännälle tarvittiin rukkia, siihenkin löytyi kylistä tekijänsä. Länkien tekijänä sanottiin Heikki Hakulisen Hovinkylästä tunteneen hevosten olkapäät kuin anatomian tutkija ikään.

Kuuluisia seppiä asui useammallakin kylällä, kuten Ruunat Pannusaarella; ”Juhanes voittamaton teräseppä, takoi partapuukot, viikatteet ja sirpit”. Lapinlahdessa takoivat kuulu Kuparinen ja lehmänkellojen tekijä Paavo Leppänen. Seppätaituri oli myös Soini Makkara Viikkalassa, teki kuulemma parempia tasakuaseitakin kuin ulkomailta tuodut.

Seppien palkat maksettiin entisaikaan luonnontuotteina. Syksyn tullen kyläseppät kulkivat piirinsä taloissa keräämässä aprakkansa.

Naiset vielä näppärämpiä

Väinö Kaasalaisen toimittama Sakkolan historia suitsuttaa, että miehiä vielä

Naiset taisivat niin ruoanlaiton kuin käsitöiden teon. Petäjärvän marttojen säilöntäkurssilta, kuva Petäjärvi-kirjasta.

käsityötaitoisimpia olivat Sakkolan naiset. He kutoivat ja neuloivat kaiken sen, millä koko perhe vaatetettiin päästä kantapäähän. Naisten näpeissä syntyivät myös kalanpyydysten ainekset.

– Työvälineinä pelkät loukut, lipsut, harjat ja värttinät sekä pelssimen nimellä tunnetut kangaspuiden alkeet he toimittelivat ihmeellisiä asioita. Miltei käsimielin, päreen tai öljytuikun valossa, täytyi kaikki askarrella varhaisina talvipuheina, sillä kesäthän kuluivat miesten kanssa ulkotöissä, kirjoittaa Kaasalainen.

Kankaiden laatu ei tosin vetänyt hienoudessa vertoja tehdastekoisille. Karkeat uudet piikkopöksyt taltuttivat raisuimmankin poikavillikon hieman hajareisin astelemaan... Vastaavasti voidaan ihailla hienonhienoja, kauniisti kirjottuja tekstiilejä.

Kädentaitojen arvostusta ja oppeja lisäsivät ja pitivät yllä martat järjestämällä monet kurssit kylien naisille.

– Eipä tarvinnut hävetä, vaikka vieras sattui kurkistamaan kamarin puolelle, missä matot ja ryijyt olivat kunniapaikalla.

Marjo Ristilä-Toikka

Lähde: Sakkolan historia II

Seppä Heikki Meskanen eli Ämmälän seppä työn ääressä pajassaan. Kuva Viikkala-kirjasta.

Sorvalin muistolehto - yhteinen kulttuuriperintömme

Onko sinulla muistitietoa Sorvalin hautausmaahan liittyvistä asioista? Viipurissa sijaitsi vanha vuonna 1798 perustettu hautausmaa-alue Sorvalin saarella. Siellä oli alueittain hautasijat luterilaisille ja ortodokseille, suomalaisille, ruotsalaisille ja saksalaisille. Löytyipä pieni alue juutalaisillekin. Sotien aikana alue tuhoutui. Nykyään Kivisillalta, Suomen suunnasta tuleva tie kulkee osittain Sorvalin hautausmaan läpi. Vanhaa hautausmaan aitaa on näkyvissä tien vasemmalla puolella.

Karjalan Liitto ry yhdessä Etelä-Karjalan karjalaisseurojen piirin, Viipurikeskuksen ja Viipurin kaupungin kans-

sa on käynnistänyt projektin, jonka tarkoituksena on kunnostaa vanhaa puistoa ja suunnitella sinne muistolehto. Samassa yhteydessä julkaistaan Sorvalin hautausmaasta kirja, joka sisältää alueen historiaa, kuvia vanhoista, arvokkaista hautamuistomerkeistä sekä muistoja Sorvalin alueelle haudatuista. Projekti on saanut rahoitusta EU:lta.

Onko sukulaisiasi haudattu Sorvaliin? Onko Sinulla tietoa heistä? Löytyykö valokuvia? Antaisitko oman panoksesi kirjan julkaisuun? Elämäkertatiedot ja erilaiset elämän kohtalot ovat arvokkaita. Tietosi ja muistosi ovat tärkeitä ja tallentamisen arvoisia. Nyt lienee viimeisiä hetkiä koota muistitietoa Sorvalin

hautausmaahan liittyvistä asioista. Kirjoita muistiin ja lähetä meille. Voit myös soittaa puhelimella. Tekstisi ei tarvitse välttämättä olla valmista, painokuntoista. Yhdessä voimme muotoilla sen.

Yhteydenotot Viipuri-keskukseen, os. Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki, puh 09-2722430, tai sähköpostilla helsinki@viipurikeskus.fi.

Maaliskuun loppuun mennessä toimitetut tiedot ehtivät julkaisuun.

Kyselyihin vastaa myös Leena Repo, puh. 040-7433254.

Sorvali-hankkeen työryhmän puolesta

Leena Repo

Puhdetyöt - sisätyöt

Puhdetyö sana herättää mielikuvan tuvasta, jossa mies askartelee höyläpenkin ääressä ja lattialle kertyy kippuraisia lastuja. Tuvan nurkassa on kangaspuut ja niiden äärellä emäntä antaa sukkulalle kyytiä. Toisaalla näppärät sormet kierrättävät pellavakuontalosta rihmaa tai villalepeistä tasaista lankaa vokin hyristessä.

Tämä mielikuva on esimerkki omavaraisalouden harmoniasta. Tarpeet tiedettiin ja raaka-aineet olivat useimmiten omasta takaa. Omasta metsästä puutavara, karjasta vuodat, lampaasta villat ja pellosta pellavat. Tarvittava osaaminen oli omassa käsissä edelliseltä polvelta perittyä taitoa.

”Syksyllä siirrettiin tupaan höyläpenkki, kangaspuut ja iso veistotukki. Kun naisväki meni yleensä aamuviideltä navettaan, miehet alkoivat puutyönsä ja siirtyivät ulkotöihin vasta aamiaisen jälkeen hämärän hälvennyttyä. Iltasella alkanut uusi askarteluvaihe jatkui makuulle menoon asti. Puhdetyöt kuuluivat myös rengin velvollisuuksiin.” Näin Toivo Vuorela kuvaa talonpoikaistalon elämää kirjassaan ”Suomalainen kansankulttuuri”.

Käsin tekemisen taito oli myös naisen mitta. Vuoden 1752 palkollislaki-luonnoksessa oli kohta, jonka mukaan kehruaitaidotonta tyttöä ei saanut kuulluttaa avioliittoon.

Vielä 1800-luvun puolivälissä pitäjäkertomusten kirjoittajat antoivat talonpoikien käsityötaitoista kiittäviä lausuntoja. Kun tehdasvalmisteiset työkalut yleistyivät perinteiset taidot taantuivat.

Kun ulkotöitä ei voinut pimeään aikaan tehdä, niin myös naiset tekivät aamuin illoin tarpeellista voisi sanoa huoltotyötä. Rukki surrasi ja kangaspuut paukkuivat. Valmistui kankaan raaka-ainetta ja kankaita moneen tarpeeseen.

Nuoret neidot ahkeroivat vielä 1930-luvun Metsäpirtissäkin kapiokirstun täyttämässä. Koko kylä näki kenen pellavakangas oli ensimmäisenä kevät-

**”Syksyllä siirrettiin
tupaan höyläpenkki,
kangaspuut ja
iso veistotukki.”**

hangella valkaistumassa. Siitä kilpailtiin.

Elämän ja töiden rytmi oli tiiviissä yhteydessä maatalouden vuoden kiertoon ja valoon. Talosta taloon kiertävät suutarit, räätälit, lahtarit ja muut käsityöläiset tulivat avuksi, kun omat konstit loppuivat.

Vuorela toteaa, että 1800 ja 1900 -lukujen vaihteessa kansanomaisen käsityötaito oli maassa taantumassa ja siirtynyt kotiteollisuusjärjestöjen hoivaan. Ajan myötä on siirrytty elintärkeiden tavaroiden tekemisestä harrastamiseen, huviksi tekemiseen. Nyt eletään tee se itse aikaa. Itse tehtyjen huonekalujen sijaan huonekaluteollisuuskin tarjoaa ihmisille uudenlaisia haasteita. Paketeina toimitettavien huonekalujen koostamisesta on muodostunut uusi taitolaji.

Iltojen viettoa pirttiläisittäin

Jos perinteiset kätten taidot olivat unohtumassa, niin Martta-yhdistys ryhtyi niitä tarmokkaasti elvyttämään Metsäpirtissäkin jo ennen ensimmäistä maailmansotaa. Tominta hajaantui pitäjän kattavaksi ja lähes joka kylässä oli toimiva kerho.

Viisjoen Martat perustivat oman yhdistyksen 1930-luvulla. Anna Peltonen kertoo, että terveellistä ruoanlaittoa opeteltiin ahkerasti ja juurikasvien ja vihannesten käyttöä koetettiin lisätä. Puhdetyöihin voi lukea ainakin kutomakurssit ja muu käsityöiden harrastami-

**”Joka talossa varmasti
tiedettiin, mitkä vaiheet
lampaan villan ja
pellavan on läpi käytävä”**

nen. Anna toteaa ”Metsäpirtti meille rakas” -sarjassa julkaistussa kirjoituksessaan, että kangaspuut olivatkin melkein joka talossa.

Harrastamista oli myös iltamien järjestäminen. Niillä ansaittiin rahaa kursien pitoon ja matkojen järjestämiseen. Iltamien ohjelma noudatti perinteistä kaavaa: oli tervehdyspuhe, runo, kertomus ja tanhuja. Iltamissa esitettiin myös omin voimin näytelmä. Asiaan kuului myös puhvetti, jossa oli tarjolla leivonnaisia, kahvia ja itse valmistettu myyjäistavaroita. Martta-iltamissa ilta päättyi piirileikkiin.

Hilkka Keski-Nisula os. Peltonen Viisjoelta kertoo ”Metsäpirtti meille rakas” -sarjassa:

Karjalaiset naiset ovat yleensä olleet ahkeria käsityön tekijöitä. Sen taidon joutui ennen hankkimaan itselleen melkein pakon sanelemana, sillä paljon siitä, mitä päälle pantiin, valmistettiin kotona alusta lähtien. Joka talossa varmasti tiedettiin, mitkä vaiheet lampaan villan ja pellavan on läpi käytävä, ennenkuin ne ovat valmista lankaa. Hienompi pellavarihma saatettiin teettää tehtaassakin.

Kangaspuissa sitten talvisaikana kudottiin matot, verhot, pyyheliinat, miesten ja naisten pukukankaat. Nykyisin on piikkopaita suurta huutoa, jos sen jostain kotiteollisuusliikkeen myymälästä onnistuu paljolla rahalla saamaan. Meillä se oli mukava miehen arkipaita. Muistan oman isänikin kehuneen sitä.

Martta-järjestö teki hyvää työtä pitämällä erilaisia kursseja. Sain 12-vuotiaana olla mukana marttojen kutomakurssilla, ja kyllä jotain tarttui minunkin päähäni.

Tulee mieleen, että meillähän jopa nukuttiin poppanoilla. Mitäpä muuta ne meidän röijymme olivat. Nehän kudottiin hyvin ohuiksi leikatuista kuteista, vaikkapa vanhoista lakanoista. Tietysti muikin käytöstä poistettu mielummin vaalea vaate kelpasi. Vuoteessa röijyt olivat mainioita, pysyivät hyvin suorina ja pehmensivät olkipatjaa. Tosin niiden pesu ei ollut helppoa. -IP

Kädet palkitsevat

Aiti oli käsityöihminen. Teki vaatteet minulle ja naapureillekin. Muistan ensimmäisen kauniin valkoisen villatakin, jonka hän kutoi minulle, kun olin ensimmäisellä luokalla. Siinä oli ruskeat lasiset napit, lettejä ja tasaiseen raitaan ommeltu kaunis kukkarivi. Kun katseli hänen tekemisiään, teki mieli oppia itsekin. Luontevasti puikot alkoivat kalista sormissani, vaikka alku taisi olla hankala.

Siitä alkoi askartelu eikä loppua näy. Olin aika pollea, kun alle 10-vuotiaana kudoin veljelle lapaset joululahjaksi. Pettymys oli kyllä melkoinen, kun ne hänen asteikossaan eivät ohittaneetkaan vieterillä kulkevaa autoa.

Äiti oli ommellut suuren osan vaateistani. Mutta kerran, kun piti saada trendikäs tanssihame päälle eikä hän ehtinyt sitä valmistaa, piti ruveta itse ompelemaan. Siitä sekin alkoi ja varsinakin opiskeluaikaan taito oli kovin hyödyllinen. Kangaspalasisa ja vanhoista vaatteista sai mukavasti uusia asuja.

Näin perinteiset taidot ovat varmaan aina siirtyneet äidiltä tyttärelle ja isältä pojalle. Ennen taidot olivat tuiki tarpeellisia, kun valmiita tavaroita ei juurikaan

ollut kaupan. Tuskin olisi ollut rahaa ostamiseenkaan. Oma osaaminen oli välttämättömyys.

Metsäpirtin elämänrytmistä 1930-luvulla kaikki on muuttunut. Mutta käsillä tekeminen on usealle edelleenkin tärkeää. Kun suuri osa elämää sykkii sähköisissä verkoissa tai hoituu sähköisillä laitteilla, on hyväksi mielelle tehdä käsillään jotakin näkyvää. Rakkaina aarteinahan säilytetään isoäidin tai -isän tekemiä esineitä tai käsitöitä. Ehkä meidänkin käsistämme jää jotakin säilytetävää.

Elämän vaatimukset eivät työiässä anna paljoakaan tilaa käsillä harrastamiseen. Kuitenkin opistojen käden taitoja kehittävät kurssit täyttyvät ensimmäisinä. Senjorikurssien määrä tuntuu myös olevan kasvussa. Vasta ihailin erään senjorin puhuttelevia pikku veistoksia. Jos omaa tekemisen lajia ei ole vielä löytynyt, kannattaa kokeilla niin kauan, että se löytyy. Käsillä tekemisen ilo ja tekemisessä kehittyminen kantavat kummasti harmaiden päivien yli.

Ilmi Pesonen

Metsäpirtti tiedottaa

Metsäpirtti Seuran hallitus on järjestäytynyt ja seuran toimihenkilöt vuonna 2007 ovat: puheenjohtajana Kalevi

Hyytiä, varapuheenjohtajana Kimmo Laulajainen, rahastonhoitajana Marja-Liisa Vesanto ja hallituksen ulkopuolisena sihteerinä toimii Pirkko Hyytiä. Hallituksen työryhmään valittiin Kalevi Hyytiä, Kimmo Laulajainen ja Ilmi Pesonen.

Metsäpirti pitäjäjuhla järjestetään 1.7.2007 Helsingissä. Eri tilaisuuksia varten on varattu koko Karjalatalo. Aamupäivällä on varattu tiloja kylä- ja sukutapaamisille. Esillä on myös esittelymateriaalia liittyen pitäjän eri osiin.

Lauantai-iltana 30.6.2007 klo 18 al-

kaen vietetään yhdessä huastelu-iltaa. Pankaapa aika allakkaan, paikka ilmoitetaan myöhemmin!

Metsäpirttijärjestöt-toimikunnan puheenjohtajaksi valittiin Ossi Tuokko ja pöytäkirjan pitäjäksi Helka Korpela.

Talkoomatkat

Metsäpirtin hautausmaata kunnostamaan järjestää Ossi Tuokko talkoomatkan 3-6.5. ja Ilmi Pesonen 18-21.5.

Metsäpirtin Peltosten sukuseura järjestää sukukokouksen 11.8. lähellä Tamperetta, tarkemmin myöhemmin.

Vuoden 2007 karjalainen ruoka ja leivonnainen

Silakkalaatikko Lavansaaresta

(5 hengelle)

250 g suolasilakkaa

200 g siansivua

1 sipuli leikattuna ohuiksi viipaleiksi
n. 2 l viipaloitua perunaa (jauhoista)
mustapippuria

Liemeksi munamaito

5 dl maitoa

2 kananmunaa

Liota silakoita kylmässä vedessä, maista suolaisuus. Poista ruodot ja leikkaa puolifileiksi. Leikkaa siansivu suikaleiksi ja ruskista sipulin kanssa. Voitele vuoka eli laatikko ja pane pohjalle osa perunaviipaleista. Lisää kerroksittain perunaviipaleet ja silakkafileet, siansivu ja sipuli sekä mausteet. Vatkaa munamaito ja kaada vuokaan. Kypsenä 160 asteessa noin 2 tuntia. Pitkä haudutus parantaa laatikon makua. Tarjoiluun koristeeksi ruohosipulisilppua ja lisäkkeeksi etikkapunajuurta.

Korvapuustit Räisälästä

Taikina:

5 dl maitoa

50 g hiivaa

1 tl suolaa

1½ dl sokeria

1 rkl kardemummaa (hienoa)

vehnäjauhoja

160g voita

Täyte:

n. 100 g pehmeää voita tai

kirpeää hilloa, sokeria ja kanelia

Voiteluun kananmunaa, pinnalle raesokeria

Valmista pullataikina ja anna sen kohota. Pane taikina kahteen osaan ja kauli levyksi. Levitä täyte levyn päälle. Kääri levy rullaksi, saumakohta leivinpöytää vasten. Leikkaa rullasta vinoittain paloja ja nosta palat pystyyn leivinpöydälle. Paina taikina korvapuusteiksi, voitele. Paista uunissa 225 asteessa noin 15 minuuttia.

Vuokselalaiset puhdetöiden parissa

Työnteko hallitsi menneiden aikojen ihmisten elämää sanan varsinaisessa merkityksessä. Maatalousvaltaisessa pitäjässä työtä riitti ja siihen liittyvien erilaisten sivuelinkeinojen avulla tultiin toimeen. Varsinaista vapaa-aikaa ei tunnettu, koska aina oli liikkeellä milloin minkin asian vuoksi. Varsinaisten jokapäiväisten arkiaskareiden lisäksi harrastettiin erilaisia puhdetöitä. Niitä tehtiin iltaisin tai sellaisina ajankohtina, jolloin oli sopivasti aikaa muista töistä. Toisinaan puhdetöistä saattoi syntyä myös pienimuotoista käsiteollisuutta, josta moni sai sivuan-sioita talouteensa.

Oma lukunsa on asemasotavaiheen aikaiset puhdetyöt, joita tässä kirjoituksessa ei käsitellä.

Elämä kannakselaispitäjissä oli hyvin perhekeskeistä ja kodeissa saattoi asua sukuun liittyviä henkilöitä monessakin polvessa. Pihapiiriin kuului yleensä monia rakennuksia, joita rakennettiin ja si-joitettiin käytännön tarpeiden mukaisesti. Ulkorakennuksista talon paja sijaitsi yleensä etäänpäniä muista rakennuksista. Varsinaiseen asuinrakennukseen kuului iso tupa, jossa perhe ruokaili ja oleskeli. Iltaikylille tulevat naapurit ja tuttavat seurustelivat tuvassa. Tilaa saatettiin käyttää myös erilaisten puhdetöiden tekemiseen. Muut huoneet sijaitsivat talon päädyissä. Lasten leikkisessä ja kasvaessa he omaksuivat vanhempiensa tavat vieden kädentaitoja eteenpäin suvussa.

Vuokselakirjassa on selostettu eri kylissä asuneiden perheiden asuinpaikat ja perheenjäsenten erikoistaidot. Tiedot on tallennettu ikään kuin lukija lähtisi kulkemaan jalan kylänraitteja pitkin eteenpäin talosta taloon.

Seuraavassa on esimerkkejä puhdetöistä eri puolilta Vuokselaa:

– Kottilan ja Räihärannan välillä kohosivat Leppäojan palteet. Täällä iki-ihanan luonnon keskellä oli aikoinaan elänyt oikean kansan tervaskanto Ohvon Vilppo. Vilppo oli keitelty muun muassa lääkkeenä käytettyä ”saarnitervaa”.

Sopensalon soilta alkunsa saaneen Myllyojan varteen oli rakennettu kaksi myllyä. Myllärinä aikanaan toiminut Jaakko Gardemeister oli myös taitava nikkari eli puuseppä. Jauhatusöstönsä ohella hän valmisti ikkunoita ja ovia. Taito siirtyi ensin pojille Adolf ja Otto ja sen jälkeen Oton pojille Einolle ja Laurille.

– Noisniemen kylä jäi Suuren ja Pikku-Vuoksen väliin kapeahkoksi niemeksi. Harjuilta avautuivat leppoisan-kauniit näköalat vehmaisiin rantalehtoihin ja kauemmas lähikyliin. Kelpasi siellä rehevän luonnon keskellä iltaisin ja viikonvaihteissa narrata ahvenia rannan tiheissä ruohistoissa. Monen nuoren ja jopa vanhemmankin väen askeleet johtivat usein kalaisen veden ääreen.

Kalmolan kartanon eli Noisniemen hovin puutarhassa oli yli 2000 omenapuuta sekä runsaasti päärynä- ja luumupuita. Kartanosta saatujen kokemusten innoittamina monen kodin pihapiirissä nautittiin myös makoisista omista hedelmistä.

Korvenalustassa Jooseppi ja Matti Monosen talossa harjoitettiin sepän ammattia. He olivat myös kuuluisia kärryjen ja rekien tekijöitä.

Grigori Komonen harrasti suutaritöitä.

– Kuninkaanristin kylässä sijaitsi Häsäsenmäellä Häsäsen Kalpamäki-niminen paikka. Tila oli kyläkunnan vanhimpia ja rakennukset tyylliltään aitokarjalaiset. Punaiseksi maalattu asuinrakennus oli pitkänomainen, keskellä eteinen ja tuvat sen molemmilla puolilla. Elotupa oli kahdeksan metriä pitkä ja yhtä leveä. Vierashuone eli toinen tupa, niinkuin sitä kutsuttiin, oli melkein yhtä suuri. Ikkunat olivat pienehköt, kuusiruutuiset, ovi oli matala, kynnyks korkeä. Valkeaksi liiduttu leivinuuni hallitsi tuvan ovensuunurkkausta. Eteisen päässä oli pieni kamari ja avokuisti. Avarassa elotuvassa pidettiin hartaushetkiä, kylänlukuksia, pyhäkouluä sekä ompeluseuroja. Mutta siellä oli myös tilaa kangaspuille, rukille, höyläpenkille ja muillekin käsityövälineille. Iltaisin pos-

tin saavuttua siellä kyläläiset kävivät tarinoimassa päivän tapahtumista ja nuoriväki kokoontui aikaansa kuluttamaan.

– Päiväkiven ja Noisniemen kylien, vanhastaan Sakkolan ja Valkjärven pitäjien, sekä samalla vanhalla valtakunnanrajalla sijaitsi v. 1323 Pähkinäsaaren iso rajakivi, Päiväkivi.

Käsiteollisuutta harrastettiin erityisesti tekemällä työ- ja ajelurekiä sekä kiesejä. Aapro Selonen poikineen olivat kuuluisia taitavuudestaan ja saivat töistään palkintojakin maatalousnäyttelyissä. Kylän naiset taas valmistivat miesten sarkavaatteita ja muita pukukankaita, alusvaatteita kuten muissakin kylissä asuvat naiset.

– Virkilä kuului virallisesti Päiväkiven kylään. Siellä asui yritteliästä väkeä harjoittaen elinkeinotoimintaa ja erilaisia henkisiä rientoja.

Maat olivat hyvin viljeltyjä ja puutarhat hoidettuja. Käsitöitäkin tehtiin rekin ja kärryjen muodossa. Toukkan Yrjö oli tunnettu ja taitava seppä ja harrasti myös majatalotoimintaa. Virkilän isännillä oli takamaita muun muassa Sammutojalla, tai Siko- ja Hirvisaaren puolella. Heinätöiden aikaan ja samoin syksyisin lehmien ollessa siellä laiturilla, väki yöpyi kaukana kotoa. Ajankuluksi harrastettiin marjastusta ja erilaisista luonnon raaka-aineista saatettiin tehdä käyttöesineitä.

– Uusikylä oli Vuokselan suurin kylä. Karjanhoidon ja maanviljelyksen ohessa monessa taloudessa oli hyvin monenlaista harrastusta. Kiurut, Kemiläiset ja jotkut muutkin harjoittivat kalastusta. Tuomas Rontu oli isänsä kanssa tunnettu kirnujen ja rukkien tekijä ollen tunnettu kotikylänsä ulkopuolellakin saaden näyttelyistä palkintoja. Ajokalu-ten tekijöitä löytyi myös monesta talosta ja opit lienee tulleet Valkjärven suunnalta.

– Alholan asutusryhmä kuului virallisesti Uuteenkylään. Kulku Alholaan oli vaikeaa, koska teitä ei ollut ja kulku-urilla oli paljon portteja. Ronnun miehet olivat tunnettuja puuastioiden tekijöitä.

– Hirvisaari kuului myös virallisesti Uuteenkylään. Tieyhteyksien puuttuminen ei haitannut ihmisten elämää. Maanviljelys, karjanhoito ja sikatalous antoi alueen ihmisille riittävän hyvinvoinnin. Ihmisten aloitteellisuuden ja ahkeruuden seurauksena naisten käsissä muutuivat pellavat sekä villat langoiksi ja kankaiksi. Rukit surisivat ja pirrat paukuivat pitkinä talvipuhteina. Näin syntyivät sarat ja sarssit, pöytäliinat ja lakanat sekä monet muut taloudessa tarvittavat kudonnaiset. Sikosaaren puolella kasvaneiden lehmusten ansiosta erikoisuutena valmistettiin niinimattoja.

Tässä oli lyhyt läpileikkaus esimerkinomaisesti eri kylissä asuneiden Vuokselan ihmisten puhdetöistä, joita tehtiin varsinaisten töiden ohella. Joillakin henkilöille puhdetöistä saattoi tulla vuosien varrella merkittävä ansiolisa taloudenhoitoon.

Matti Viljam Selonen kauppaamassa rekeä Viipurin torilla 1930-luvulla

Tarinaa ajovälineistä

Valkjärveläiset olivat kuuluisia ajokaluistaan. Uudenkylän ja Päiväkiven kylien kuuluessa aikoinaan Valkjärveen, saivat näiden kylien isännät valmiuksia, tietoja ja kädentaitoja ajokalujen valmistukseen.

Työvälineitäkin alkoi tulla kaupan viime vuosisadan alkupuolella, jolloin työskentelyolosuhteet paranivat. Tarpeellinen puutavarahankinta tehtiin yleensä omasta metsästä. Alkukäsittelyn tuloksena puutavara laitettiin säilytykseen ja yleensä syksyisin maatöiden tultua tehdyksi alkoi käsitöiden osuus. Sahat, höylät ja erilaiset paininpuut otettiin esiin ja puunlastuja kertyi tuvan lattialle.

Tavallinen puinen työreki oli 5-kapalainen, jonka kätevä tekijä sai puuvalmiiksi yhden päivän aikana. Rekiä myytiin myös raudoitettuna, jos tekijällä oli omasta takaa paja käytettävissä.

Työrekiä käyttö oli yleisintä ja niitä tehtiin eniten.

Ajelureet eli saahkat olivat taidokas

Erikoisen kevyttä ajoa varten valmistettiin myös yhden hengen istuttavia pieniä pekurekia.

työnäyte. Niissä oli kahden hengen istuin takana ja ajajan istuin edessä. Varsinainen istuin varustettiin vielä nahkatyynyillä. Jalkojen suojuksena oli myös nahkapeite. Reen etuosassa oli korkea sermi ja takana oli selkänöjä, joko ns. rakoperä tai pystyperä.

Pystyperässä selkänöjä eli perälauta oli yhtenäinen, rakoperässä selkänöjan lautojen välillä oli pienet raot. Saahkan jalakset tehtiin koivusta ja laidat petäjäpuusta. Aikaisemmin kaplaat valmistettiin puusta, myöhemmin raudasta. Reki oli luonnollisesti raudoitettu.

Erikoisen kevyttä ajoa varten valmistettiin myös yhden hengen istuttavia pieniä pekurekia. Ajelureen aisat olivat varhaisempina vuosina tehty vemmervaljaita varten. Kun myöhemmin alettiin käyttää ns. silavaljaita, tehtiin aisat niihin sopiviksi.

Kesää varten valmistettiin 4-pyöräisiä työkarreja, lavetteja. Kiessit kaksipyöräisinä olivat Kannaksella suosittuja. Jokaisessa arvostaan kiinni pitävässä talossa piti olla komeat kirkkokiessit.

Kiessimestarit kilpailivat keskenään taidoissaan. Malleihin ja pintakäsittelyyn kiinnitettiin erityistä huomiota.

Tuotteita käytiin myymässä Kannaksen eri pitäjien markkinoilla aina Viipuria myöten. Ajokaluja valmistettiin myös tilauksesta ja toimitettiin tilaajan ilmoittamaan osoitteeseen.

Taisto Virkki

Lähde:
Vuokselakirja

VIRKIN VIRKKEET

Vuosi on alkanut ja talvikin tuli pitkän odottelun jälkeen. Oikein tuntuu mukavalta päästä tekemään lumitöitä ja ruokkimaan pikkulintuja.

Päivän kauppareissuilla tapaa entisiä asiakkaita, joiden kanssa tulee vaihdettua kuulumisia. Olen havainnut, että ihmisiä vaivaa mielestäni liiallinen kiire, jota puheinkin vielä tehostetaan.

Pois se minusta – siitä olen yrittänyt pitää kiinni. Sain jo kymmenen vuotta eläkkeellä olevalta tutulta rouvalta viisaan ohjeen itse jäädessäni eläkkeelle: Kuule Taisto, ihmisellä pitää olla tavoitteita, jolloin elämiseen tulee mielekkyyttä. Aikaa pitää olla myös ajattelemiseen ja vanhojen muistelemiseen. Jos sinulla on todellisia ystäviä muutama, se riittää hyvin.

Nyt on aikaa harrastaa kaikkea sellaista, mistä saa iloa elämään. Ihminen on kokonaisuus, johon kuuluu perhe, oma ja läheisten terveys ja ystävät. Harrastusten kautta saa elinvoimaa ja yhteiskunnallisia kontakteja, ja jokainen tekee itse valintoja.

Molemmat vanhempani ovat karjalaisia eli itse olen syntyperäinen karjalainen. Nuorempana en sitä tiedostanut kulkiessani työn perässä Hämeessä, Pohjanmaalla ja Varsinais-Suomessa ja taas takaisin Hämeessä. Kun minulta joku on kysynyt, missä asun? Olen vastannut siihen asuvani toistaiseksi Tampereella. Minusta tuntuu, että vain karjalaiset ymmärtävät, mitä todella tarkoitan!

Olen kotiseutuharrastukseni parissa saanut palautetta ja muistitietoa Vuoksela- ja vuokselaaisuudesta. Monen yhteydenoton perusteella Vuokselaan kylät ja siellä asuneet ihmiset ovat tulleet minulle entistä tutummiksi saamani

Muistoja menneiltä vuosikymmeniltä.

muistitietojen perusteella. Kertomukset elävät muistelijankin mielessä muistoina, joita he haluavat kertoa eteenpäin.

Seuratoiminnassa tämän vuoden haasteina on saada valmiiksi Sotiemme Vuoksela-matrikkeli. Nyt alkaa olla aika saatujen aineistojen saattaminen ”kansien väliin”. Lähikuukausina tehdään tiivistä yhteistyötä sisältoikeellisuuksien tarkentamiseen. Teoksen julkistamisesta ilmoitetaan erikseen.

Muistitietojen niin kuvien kuin tekstienkin kohdalta kerääminen ei pääty tähän, vaan jatkuu niin kauan, kuin niitä saadaan talteen.

Seuran toimintaan kuuluu myös kotiseutumatkailu. Monia ryhmiä eri kokoonpanoilla on varmasti menossa tänäkin vuonna Vuokselaan. Ottaisin mielelläni tietoja suunnitelluista matkoista. Alustavan suunnitelman mukaan olen menossa 26. - 29. 7. 2007 matkalle, jonka reitti on numero 5 ja esitetty tämän lehden Lomalinjan osiossa. Tähän matkaan liittyy Vuokselaan meno toisena matkapäivänä. Kolmantena päivänä on mahdollisuus saada tietoa ja tutustua sakkolalaisiin osallistumalla Sakkola-

juhliin paikan päällä. Yöpymisen tapahtuvat Sakkolassa Green Village-kohteessa. Annan tarvittaessa lisätietoja matkasta ja bussivaraukset tehdään ilmoittautumisjärjestyksessä.

Suvannon seudun pitäjäjyhteisöjen kanssa teemme yhteistyötä. Aiheesta on selostus tässä lehdessä muualla. Tekstissä on maininta myös 17.-20.5.2007 tehtävästä tutustumismatkasta Räisälään, Käkisalmeen ja Pyhäjärveen. Jos olet kiinnostunut matkasta, annan lisätietoja.

Sähköinen viestintä on tätä päivää. Seuran nettisivustot (vuoksela-seura.fi) ovat olemassa aikanaan luodulla pohjalla. Tämän vuoden aikana on tarkoitus uusia sivustot kokonaisuudessaan.

Jos et vielä ole seuran jäsen, saat lisätietoja seuran sihteeriltä Laila Saariolta, jonka yhteystiedot löytyvät takasivulta.

Ennen vanhaan vanhemmat sanoivat, ettei Luoja laiskoja ruoki – pitäneeköhän se vielä tänä päivänä paikkansa.

Talvisin terveisin

Taisto Virkki

Karelianismi, karjalaisuus, Suomi vuosien 2005 – 2007 teemana

Karjalan Liiton vuosien 2005-2007 toimintateemana on Karelianismi, karjalaisuus, Suomi. Aihetta tuodaan esille mm.

matkoilla ja seminaareissa. Karelianismia peilataan myös tämän päivän karjalaisuuteen; toiminnassa pyritään kiin-

nittämään selvittämään sitä, miten siirtokarjalaisuus on vaikuttanut suomalaiseen yhteiskuntaan ja kulttuuriin.

Wanhat kuvat kertovat ...

Kuva Vuokselasta vuodelta 1943, suojeluskuntalaisia ja lottia. Mikä tapahtuma ja keitä kuvassa on?

Tunnistepalaute viime vuoden lehden nro 8 kuvaan sivulla 16. Junan vaunun vieressä oli Joo-seppi ja Iida Äikkään perhe Valkjärven Vaalimon kylästä. Kiitos Hellin Kallio-

lalle tunnistamisesta.

Vanhoja kuvia toivotaan edelleen saatavan. Kaikenlaiset kuvat kelpaavat, vaikka kuvan laatu olisi huonompikin. Kuvaan tulisi liittää kaikki kuvaan liitty-

vä tieto sekä kenelle kuva palautetaan käsittelyn jälkeen.

Kuvien ja vanhojen muistitietojen kerääminen jatkuu – nuoret haastattelemaan! Yhteydenottoja odottelee

Taisto Virkki

Vuokselalaiset tapasivat hämärikössä joulun aikaan

Perinteisessä joulun ja uudenvuoden väliin ajoittuvassa Arepyhä-iltapahtumassa Karjala-talolla 28.12.2006 oli mukana 20 henkilöä. Tapahtuma eteni joulupuuron syönnillä ja päälle juotiin jouluiset torttukahvit. Kauppaneuvos Pekka Rontu kertoi muistojaan jatkosodan aikaisista koke-

muksistaan rintamalla.

Kaksituntiseen tapaamiseen liittyi tarinointia ja tunnelmointia joululaulujen muodossa.

Edesmennytä kotiseutuneuvosta Väinö Ryypöä muisteltiin lämmöllä ja videonauhoitukselta kuultiin hänen viime vuoden vastaavan tilaisuuden pää-

tössanat. Kyynel vierähti monen poskelle häntä muistellessa.

Kirkkoherra Seppo Komonen lausui päätössanat ja tilaisuus päättyi yhteislauluun ”Maa on niin kaunis”.

Taisto Virkki

Illan juontaja Väinö Ryypö.

Löytyykö vielä tietoja Saaroisten aallonmurtajasta?

Aallonmurtaja nykyisellään. Loisto edelleenkin toiminnassa.

Metsäpirttiin on jäänyt sotia edeltäneeltä ajalta kaksi maamerkkiä: lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki ja Saaroisten aallonmurtaja. Lahjoitusmaatalonpoikien muistomerkki lienee tuttu kaikille entisen Metsäpirtin asukkaille. Aallonmurtajalle on oikein mentävä vasiten, mutta perillä entiset asukkaat ja heidän jälkipolvensa voivat kulkea aallonmurtajalla ja mykistyä Laatokan avaruutta katsolessaan. Aallonmurtaja on vielä varsin hyvässä kunnossa, mikä taas kertoo aikoinaan tehdyn työn laadusta.

Aallonmurtaja rakennettiin Saunanien lahukkaan kalastussataman suojaksi vuosina 1930-1933. Vanhimmat asiakirjatiedot hankkeesta ovat vuodelta 1918, mutta todennäköisesti ajatus aallonmurtajasta on jo Suomen Suuruhtinaskunnan ajalta.

Hanke kohtasi vuosien varrella TVH:n taholta voimakasta vastustusta ja vevähteitä. Pääteltiin, että kun olot rauhoittuvat, voi liikenne kulkea taas Nevajoen kautta Suomenlahdelle ja Laatokan – Suomenlahden kanava tekisi sataman tarpeettomaksi. Perustelut ovat tuntuneet rannan kalastajista vähintään kummallisilta, sillä eiväthän Nevan avautuminen ja mahdollinen ka-

nava suinkaan tekisi suojasatamaa tarpeettomaksi. Kuitenkin työ sai vuosien kuluessa aika ajoin suunnittelumäärärahoja.

Todennäköisesti Kannaksen kansanedustajien (mm Juho Niukkanen) ja Metsäpirtin luottamusmiesten painostuksesta myönnettiin tammikuussa 1930 ylimääräisessä talousarviossa työmäärärahaa 2.000.000 Smk. Rakentaminen alkoi heti sillä suunnitelmat olivat valmiina. Suuren rakennushankkeen myötä Metsäpirtin kunta selvisi maailmanlaajuisen talouslaman ja työttömyyden kurimuksesta.

Vanhempi rakennusmestari F. Nyberg oli ensimmäinen työmaan vastaava. Kalle A. Seppänen oli mestarina loppuvuodesta 1931 aina työn valmistumiseen asti. Vastaavat kokivat kovia: milloin paikkakuntalaiset valittivat Viipuriin herra piiri-insinöörille, milloin piiri-insinööri moitti vaikkapa liian korkeista palkoista tai milloin Laatokka äityi pahalle tuulelle ja tuhosi keskeneräisiä rakenteita. Joskus taas leudot talvet estivät kivien ajon jääteitä pitkin.

Saaroisten asukkaat kokivat lisäetuna sen, että kaikki kivet kelpasivat pelloilta ja metsistä työmaalle. Ne jopa haettiin ihan ilmaiseksi satamamuurille tai sitten laajalle alueelle työmaan ympäril-

le. Suurimpien murikoiden vetoon tarvittiin joskus neljäkin hevosta.

Monet eri alojen ammattimiehet saivat työtä. Oli mm. kivimiehiä, sukeltajia, latureita, koneenkäyttäjiä ja työnjohtajia. Aallonmurtajan sisäosaan kivet kelpasivat sellaisenaan, mutta pintakivet muotoiltiin kivimiesten toimesta tarkasti toistensa lomiin sopiviksi. Kun työ edistyi, kivet kuljetettiin kiskotusta pitkin laskettaviksi. Sukeltajat tekivät työt vedenpinnan alapuolella. Kiviin oli porattu painopisteeseen reikä ja siihen ankkuripultilla kiilattu teräksinen lenkki. Tästä lenkistä laskettiin kivet paikoilleen. Vielä tänä päivänä löytyvät kivistä ankkuripulttien reiät.

Raanojen sähkömoottoreihin tuotti virtaa lokomobiili, 18 hv, valmistettu Ljudinovskin tehtailla Pietarissa. Paljon pohdittiin myös traktorin hankintaa, mutta todettiin, että traktori olisi hidas ja kömpelö eikä sen eteen voisi kiinnittää tuiki tarpeellista lumiauraa. Päädettiin kuorma-autoon: merkki Diamond T, moottori 6 sylinteriä, 66 hv. Auto varustettiin lavan kaatolaitteella, koneellisella ilmapumpulla ja painemittarilla, tuulilasinyhkyillä, tuulilasin sisäpuolella vakuumilla kiinnittyvällä huurrelasilla sekä peruutuspeilillä. Ja tietysti lumiauralla.

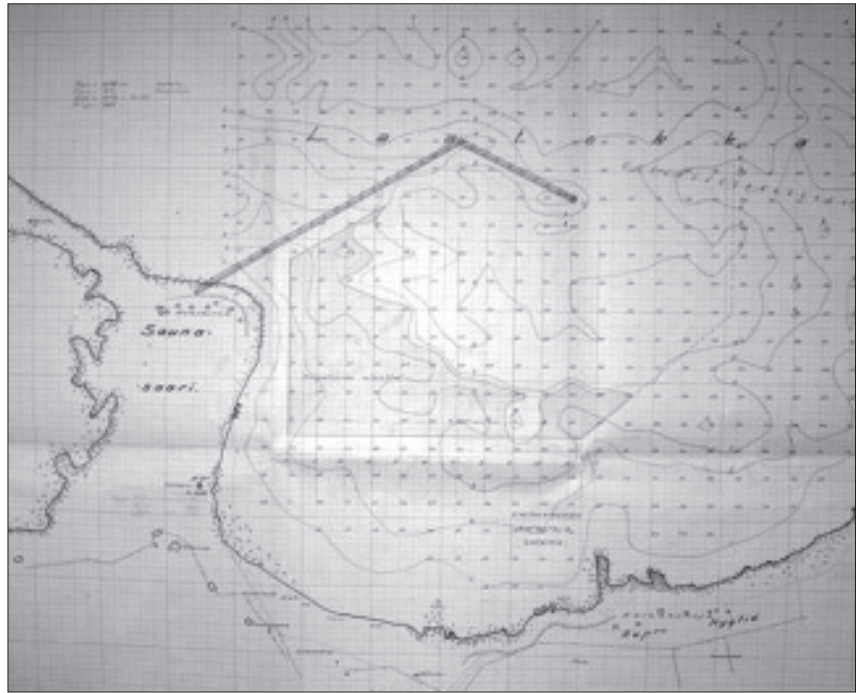
Työmaan lähitalojen asukkaat saivat myös maksavia kortteerilaisia. Ainakin sukeltaja Vilho Salminen löysi Revon Martasta hyvän piirakanpaistajan ja jäi paikkakunnalle.

Suuri hanke valmistui varsin nopeasti sillä loppukatselmus oli 7. joulukuuta 1933. Läsä olivat valtiovalan, kunnan ja maanomistajien edustajat. Arvon edustajat eivät kuitenkaan voineet mennä kävelemään aallonmurtajalle sillä useiden päivien myrskyt olivat peittäneet aallonmurtajan paksulla jääkerroksella.

Koko komeus oli tullut maksamaan Smk 3.412.078. Täytekiviä oli uponnut aallonmurtajaan kuutioina 30 748 ja pintakiviä 10 406. Työhön oli käytetty yhteensä 28 293 hevos- ja 256 343 henkilötyöntuntia.

Kuitenkaan satama-alue ei ollut vielä valmis, vaan lopputarkastuksen jälkeen jatkettiin satama-altaan ruoppausta ja suurien kivien räjäytystä. Kesken olivat myös lunastusasiat. Ja kesken ne jäivätkin sillä aina kun piti suorittaa katselmuksia, jotkin maanomistajat olivat pitkällä kalareissulla, kuka Salmissa, Vossinoissa jne. Maanomistusasiat saivat lopullisen päätöksen, kun TVH:ssa todettiin vasta talvisodan jälkeen syksyllä 1940: ”pakkolunastusta koskeva aie katsotaan rauenneeksi muuttuneiden olosuhteiden vuoksi.”

Arkistotietoihin ja muistelmiin perustuen olemme koonneet Saaroisten aallonmurtajasta ja hätäsatamasta muisti-

on. Jos joillakin lukijoista on perinnetietoutta tai valokuvia, pyydämme yhteydenottoa. Näin saisimme aiheesta mahdollisimman kattavan. Pienetkin tiedon jyvät kelpaavat.

Viljo Hämäläinen
vil.ma@pp.inet.fi
puh. 040-5888319

Niilo Kiiski
niilo.kiiski@dnainternet.net
puh. 050-3575767

Kun lapsena olin vaeltanut hiekkatietä ja kolhinut varpaitani kiviin, oli suorastaan juhlaa astella aallonmurtajan tasanteella, joka oli lämmin ja sileä kuin pöytä, Viljo Hämäläinen muistelee.

Katkelma maaliskuun 13. päivänä 1930 vanhemman rakennusmestarin, F. Nybergin, raportista herra piiri-insinöörille, Jalo Tuloiselalle: Satama-alue on ollut vasta viikon jäässä, joten hevosilla ei sinne ole päästy. 15. ja 16. maaliskuuta satanut lumi helpottaa kivien vetoa. Kasööriksi ehdotan tulliesimies Feodor Onttista. Hänet tunnetaan kunnan mieheksi rehellisyytensä ja raittiutensa puolesta.

Vastauksena herra piiri-insinööri ilmoittaa: Tulliesimies Feodor Onttisen palkka, 300 Smk, niin yksinkertaisesta kasöörin toimesta, on aivan liikaa, 200 - 250 mk tulisi riittää.

Maaliskuun 26. päivänä vanhempi rakennusmestari F Nyberg kirjoitti kunnioittaen Viipurin Herra piiri-insinöörille muun muassa seuraavaa: Feodor Onttinen lupasi alentaa palkkaansa 250 markkaan, vaan ei ottavansa tointa 200 markalla.

Palkaksi sovittiin 250 mk.

Viljo Hämäläinen

Kuva aallonmurtajan rakennusvaiheesta. Lokomotiivin savu nousee piipusta ja raaka-ainetta, isoja kiviä, on pitkin rantaa varastoituna.

Herätyksen ja kansallisen kirkollisuuden Karjala

Karjalan Liiton vuoden 2007 ekumeenisia hengellisiä päiviä vietetään 17. ja 18.3. Raumalla. Ohjelmassa on jumalanpalveluksia, kirkkotilaisuuksia ja esitelmää teemasta Herätyksen ja kansallisen kirkollisuuden Karjala. Kahden päivän aikana tullaan käsittelemään Karjalassa syntyneen renqvistiläisyyden ja länsisuomalaisen rukoilevaisuuden rinnakkaisuuksia sekä kansallisen ortodoksisuuden piirteitä.

Liiton hengellistä toimikuntaa edustava Hannu Kilpeläinen kertoi, että kirkkotilaisuuksien lisäksi pohditaan herätysliikkeiden samankaltaista vaikutusta Karjalassa ja Lounais-Suomessa. Esitelmöitsijöinä on aihetta tutkineita henkilöitä.

– Rauman seudulla ja Vakka-Suomessa vaikutti 1700-luvun lopulta puhjennut laaja kansanherätys, joka tunnettiin Lounais-Suomen ja Länsi-Suomen rukoilevaisuutena. Sen rinnakkaisliikkeeksi kehittyi Sortavalassa renqvistiläisyydeksi kutsuttu herätysliike 1800-luvulta alkaen. Sortavalan kappalainen Henrik Renqvist, Kukkospappi, tunnettiin sittemmin koko rukoilevaisuusliikkeen johtajana. Hengellisillä päivillä tarkastellaan näiden kahden herätysliikkeen suhdetta maantieteellisestä etäisyydestä huolimatta, valaisi Kilpeläinen.

Vaihtelevaa ohjelmaa

Hengelliset päivät voi aloittaa lauantaina 17.3. Pyhän Fransiskuksen jalanjäljillä. Kyseessä on opastettu kävelykierros vanhassa Raumassa. Puheita ja musiikkia sisältävä avajaisjuhla pidetään Haappusten kirkossa.

Hengellisen toimikunnan varapj. arkkipiispa Leo ja pj. dosentti Juhani Forsberg suorittivat ikonin ja pergamenttikäärön matkaan siunaamisen viime keväänä, kun ne luovutettiin Imatralta Raumalle. Kuva Martta Rautio.

Illalla alkaa ortodoksinen vigilia Pyhän Nikolauksen tsasounassa, missä ovat mukana arkkipiispa Leo ja kirkkoherra Ioan Durac. Samaan aikaan on myös luterilainen iltakirkko Pyhän Ristin kirkossa.

Sunnuntain tapahtumat aloittaa sepelelasku Karjalaan jääneiden ja sankarivainajien muistomerkeillä Rauman hautausmaalla. Messussa klo 10 Pyhän Ristin kirkossa, joka on fransiskaaniveljien 1400-luvulla rakentama luostarikirkko, saarnaa piispa Matti Sihvonen, liturgia kirkkoherra Esa Saurama. Arkkipiispa Leo ja kirkkoherra Ioan Durac hoitavat samaan aikaan Liturgian Pyhän Nikolauksen tsasounassa.

Lounaan jälkeen päiväjuhlassa Kulttuurikeskus Posellissa puhujat käsittelevät rukoilevaisuus-karjalaisuus-temaa ja kansallisen ortodoksisuuden temaa. Minkä lisäksi kuullaan musiikkia ja lausuntaa.

Hengellisten päivien lopuksi luovutetaan ikoni ja pergamentti seuraaville hengellisten päivien järjestäjille ja piispat suorittavat matkaan siunauksen.

Tänä vuonna Raumalla toteutettavan tapahtuman järjestelyistä vastaavat Karjalan Liiton hengellinen toimikunta, Rauman Karjalaiset ja Karjalaseurojen Satakunnan piiri yhdessä Rauman luterilaisen ja Turun ortodoksisen seurakunnan kanssa.

Hyvä Laatokan ystävä!

Laatokan puolustuksen perinneyhdistys kokoontuu Kaunialan sotavammasairaalan tiloissa, osoitteessa Kylpyläntie 19, Kauniainen 15. - 16.8.2007.

Tilaisuuteen ovat tervetulleita kaikki Laatokan veteraanit, heidän omaisensa, jälkeläisensä ja ystävänsä sekä kaikki Laatokan puolustuksen kalliista perin-

nöstä kiinnostuneet. Osallistuminen tilaisuuteen ei edellytä yhdistyksen jäsenyyttä.

Ilmoittautumiset 1.8.2007 mennessä yhdistyksen sihteerille Raili Jantuselle, osoite Kalliokatu 12, 18100 Heinola, puh 03-7157010. Ilmoita myös majoitustarve.

Laatokan puolustuksen perinnearkis-

toon otetaan edelleen valokuvia, kirjoja, muistelmia, lehtileikkeitä ym dokumentteja. Näitä voi luovuttaa Kaunialan tilaisuudessa.

Terveisin

Erkki Marttila, puheenjohtaja
Seppo Vainikka, varapj.
Raili Jantunen, sihteeri

Kermalle kyytiä

Lempi Virolainen on muistellut elämää kotonaan Sakkolan Petäjärvelä. Ohessa otteita hänen lähettämästään kirjoituksesta.

Vesilahden Hopulla oli konsulentti tarkastusmatkalla. Hän kertoi, että Sakkolasta tuli hyvää kermaa Valion meijeriin Viipuriin. Tuli siitä mieleeni kermanvientimatka vaunuun, joka tuli Sakkolan Petäjärvelle.

Ei ollut Virolaisten vuoro kermaa siihen kuskata. Aino Nenonen otti kermat vastaan ja otti niistä luokkanäytteen. Jos kerma pääsi ensimmäiseen luokkaan, maksu oli isompi kuin kahdessa seuraavassa luokassa. Kerman vienti oli tarkkaa touhua. Astiaan haettiin kaivosta kylmä vesi, siihen jäitä kellarista, kerma-astia niiden päälle. Kermaa oli torvesta tulon jälkeen hämmennettävä, että kerma jäähtyisi nopeasti.

Kerman vastaanottajan pihalla ei ollut mitään, mikä olisi estänyt tuulen riehumista. Hevosella ei ollut loimia selässä eikä heinää pureskeltavaksi. Aino Nenonen arveli, että emme kunnialla selviä, kun nostimme kannuja kiessiin. Hevonen oli kylmän kylvyn jälkeen menopäällä, mutta sanoin, että kyllä se minua tottelee, se on vain kylmissään. Perille päästiin ja nostimme kannut valkoiseen junavaunuun, joka oli jo tullut pysäkillle. Siellä ei ollut asemamiehiä, vaan jokainen joutui viemään itse tavarat vaunuun. Aino ei kai tulomatkaa tarvinnut, koska häipyi saman tien.

Kotini pihapiiri oli rakennusten täyttämä. Talossa oli lasiveranta, neljä kamaria ison tuvan lisäksi. Muistan vielä sen ajan, kun kävin Särkkisen Varpua pyytämässä pesemään tupaa. Miehet laittoivat telineet hänelle, jossa olivat vesiastiat, joita piti aina täyttää. Häntä ei haitannut korkealla työskentely.

Pihassa oli navettarakennus, talli hevosille, sonnille oma suoja, lampaille oma kaksiosainen rakennus, vasikat toisessa päässä. Siat pitivät neljää suojaa hallussaan, yhteen niistä kantoivat oma-aloitteisesti olkia pesän pehmikkeeksi. Nukkumajärjestys oli, että pää oli toisen peffan puolella, siitä järjestyksestä eivät siat koskaan poikenneet.

Luhti näitten rakennusten päällä oli tilava. Näköala ikkunasta oli Petäjärven sunniin ja kylään asti. Pihapiirissä oli rakennuksia rivissä: ensin jauhoaitta, sitten kellari, johon miehet toivat jäitä Lännäjärvestä, seuraavana ruoka-aitta, vieressä vaateaitta; näillä kahdella aitalla oli yhteinen rappu ja päädyssä oli puutavaralla oma rakennus. Vaate- ja ruokahuoneitten vieressä oli vielä huone, jonne kuulemani mukaan oli kesäisin kerätty luonnonkasveja ja valmistettu parantavia voiteita. Sauna ja riihirakennuksen lisäksi oli kaksi sarrainta. Kaivolle menevän tien varrella oli perunakellari, sitten oli metsän reunassa vielä kaksi kellaria ja yksi lato lähellä olevalla pellolla.

Äijäni rakensi talvisin tukkirekiä, joita Ryhmän seppä raudoitti. Sen ajan ihmiset olivat käsistään käteviä. Isäni kutoi verkkoja ja mertoja sekä teki hevosille tarvikkeita.

Kaksi siskoistani oli käsityön taitajia, heille villapaidan valmistus tahtui melkein pä samana iltana kun he työn laittoivat puikkoihin.

Lempi Virolainen
Vaasa

KANNAKSEN KAUNISTA JA KARUA HISTORIAA

Tilaa nyt lahjaksi itsellesi ja muille historiankirjojamme muovikantisina näköispainoksina edullisesti

”Hovinkylä 1911 – 1991”,
kertomuksia ja valokuvia
Sakkolannuorimmasta kylästä,
nyt 240 sivua, joista uusia, ennen
julkaisemattomia 80 sivua.
Hinta 35,- euroa + pk.

”Hovinkylä 1911 – 2001”,
tehty kylän 90-
vuotisjuhlakirjaksi,
sekä Petäjärven hovin, ja koko
eteläisen Kannaksen
lahjoitusmaatalonpoikien
kunniaksi. Hinta 35,- euroa + pk.

Hovinkylä – Ojaniemi 1924 – 2004 ”, tehty samana vuonna
aloittaneiden yhteisen
kansakoulupiirin ja Petäjärven
emäntäkoulun 80-vuotisen
historian muistoksi.
Lähes 400 sivua,
tietoja yli tuhannesta
kannakselaisesta,
kymmenistä suvuista ja
taloista ja satoja valokuvia tai
karttoja. Hinta 40,- euroa + pk.

”Suvannon laaksoa ennen ja nyt”, postikortteja kotiseudun
kauneimmista maisemista. Hinta
3,- euroa + pk 8 kappaleen
erissä, joko kaikki erilaisia tai vain
haluttuja kohteita.

Tilauksia toivomme
puhelimella tai kirjeellä :

Meeri Häkkinen
p.(09) 8011381,
Katajatie 8,
02360 Espoo.

Kauko- Karjalan matka jatkuu

Jatkamme matkailua
Kauko-Karjalassa
Raila Seleniuksen
matkapäiväkirjan opastamana.
Osa III:

Morchinhiskaya – kylä, kansallispuiston eteläinen keskus

Saavuimme Morchinhinskayan kylään Ljoksmajärven (Ljokmozero) rannalle. Tämä on Kenozeron eteläisintä osaa. Osa majoittui vizit-keskukseen ja loput kylälle hallintorakennuksen pihasiiven huoneisiin. Veimme tavaramme ja otimme mukaamme sauna yms varusteet ja takaisin vizitkeskukselle. Olimme keskuksen ensimmäiset ulkomaalaiset turistik.

Ljoksmajärven rannassa oli upea hiekkaranta, jonka törmällä sijaitsi törmäpääskysten yhdyskunta. Mutta lasinsirpaleita ja muuta rojua rannassa. Uimassa, ranta oli todella matala ja syveni hyvin hitaasti...sai kahlata pitkään. Lounaamme vizit-keskuksessa oli todella runsas ja maittävä.

Keskuksen johtajatar esitteli meille vizit-keskuksessa sijaitsevan näyttelyn kautta kansallispuistoa ja sen toimintaa. Lähes 330 järveä ja paljon jokia. Savinen maapohja. Aluetta asuttivat ensin esilappilaiset, sitten suomalais-ugrilainen kansa, novgorodilaiset yms slaavilaiset kansat ja väkeä tuli myös Moskovin Suzdalin alueelta. Munkkeja, talonpoikia, luostareitten pogostojen verkosto. Pogosta tarkoittaa nykyisin hautausmaata, ennen se tarkoitti pitäjää.

Alueella oli 3 luostaria, joista on säilynyt yksi kirkko, sekä 18 kirkkoa, joista säilynyt 11. Yli 30 tsatsounaa ja 30 kummarrusristiä.

Luostari, pustin, skiitta.
maidontuottaja = nisäkäs
...järvilokki ja jokilokki...

Tämän alueen kirkoissa on neblo = talvas ts. sisäkupoliin maalatut ikonit

Punainen nurkka = paikka missä ikoni on. Ikonin takana on aarre!

Menopyyheliina = käsipaikka; kristinusko ja pakanallisuus solmittu koristeaiheissa yhteen

Rannan tuntumassa on kivinen Pietari Paavalin kirkko. Puinen kirkko rakennettiin 1576 ja se paloi 1823. Uusi kirkko on rakennettu 1829. Kirkon juhla eli Pietarin ja Paavalin päivä on 12.7. Sunnuntaisin kirkossa on naisten rukoushetki – että miehet eivät joisi; ”alkoholismi lisääntyi sodan jälkeen...rintamamiehille annettiin 100 gr alkoholia päivässä”.

Ukkossade tuli kohisten järveltä. Nopeasti sateensuojaan. Ei satanut pitkään, mutta kylläkin aika reippaasti. Sateen loputtua siirryimme bussilla kylän koululle, missä käsityönopettaja kertoi savilelujen valmistuksesta ja saimme myös muovilla omat savilelomme, jotka kuvasimme.

Kargopolin alueen savilelu liittyy pohjoisten ihmisten elämään. Niitä tekivät sekä naiset että miehet. Lapset osallistuivat ainoastaan materiaalin valmistukseen eivät muovailleet. Alueella esiintyy punasavea. Tarve-esineitä kotiin tehtäessä siitä jäi pieniä määriä savea, joista lelut muovailtiin./Pakanallinen perinne, joka säilynyt lasten lelun –nimityksen vuoksi?

BOBKI lapsille tehty, yksinkertainen lelu. Ei juurikaan tehty myyntiä varten, vaan omille lapsille. Muovailtiin yhdestä kappaleesta, ei liimattu. Kotieläimiä, koiria, hevosia, satuhahmoja. Koristeet symbolisia: pyörä, risti, pelto, leipä jne

Savi laitettiin kiehuvaan veteen, jossa seisotettiin 2 päivää. Vesi kaadettiin pois ja taikinan tapan vaivattiin. Renkastarkistus onko valmista? Jos sisäliian paljon vettä, savi laitettiin liinaan,

joka veti veden pois.

Muovailtiin, poltettiin ja maalattiin kokonaan valkoisella värillä sekä sen jälkeen koristeltiin. Värit valmistettiin itse: valkoinen = liitu+maito, punainen = rautaoksidi, vihreä saatiin kasveista ja mustaväri uunista.

Takaisin kylän kaupan kautta vizitkeskukseen ja iltaruualle. Keittoa, tomaattia, kurkkua, sipulia varsineen, tilliä, persiljaa, paistettua kalaa ja leipää. Mus-tikka- ja lakkapiirakkaa sekä teetä/kahvia ja konvehteja.

Jussi, Sveta, Tapio ja Asko hakivat illalla korjatun autonrenkaan Puudosis-ta. Korjaamolla ei ottaneet mitään maksua: ”pitäähän matkalaisia auttaa pulassa..” Sama asentaja kuin aamulla oli edelleen töissä ja Jussi kertoi antaneensa hänelle kylmän oluen auton jääkaapista. Jussi oli lopulta antanut 600 ruplaa ja käskennyt jakaa niiden kesken, jotka todella olivat tehneet työn. Asentaja oli ottanut itse 100 ruplaa ja antanut loput 500 ruplaa työnjohtajalle.

Vizitkeskuksessa saunottiin venäläisessä saunassa ja sen jälkeen istuimme saunan rappusilla. Keskustelimme, Teukka soitti huilua ja yhteislauluyritystä! Kävelimme kylälle majapaikkaamme.

Kenozeron kansallispuisto

ja hienointa kulttuurimaisemat!

Kenonjärvi on 23 km pitkä ja 90 m syvä, sijaitsee Itämeren Vianmeren välisellä vedenjakajalla. Suojeltuja rakennuksia on 150 kpl mm. 11 kirkkoa ja kellotornia, 35 puista tsatsounaa. Kenonjärven kautta kulki veneiden vetotaipale Ääniseltä Onegajoelle.

”Järvilappalaiset” asuttivat ennen (saamelaisia ja suomensukuisia heimoja), josta on jäänyt sana lahti = lahdi. Täältä kerättiin ”Venäjän Kalevalan” bylina runoja. Versinino on Kenonjärven pogosta., jossa on Pyhän Nikolauksen tsasouna 1700-luvulta

Tiistai 11.7. 2006

Meidät kylälle majoittuneet Jussi ja bussi haki aamiaiselle tavaroineen vizitkeskukseen. Aamiainen: keitetty kananmuna, rahkalla täytetty lettu, makeita lettuja/blinejä, rahkaa, vadelmahilloa

sekä teetä/kahvia.

Aamiaisen jälkeen läksimme bussilla noin 7 kilometrin päähän keskuksesta. Ajoimme maaselkää pitkin. Toisella puolella Vilnojärvi ja toisella Maaselän järvi. Maselga on vedenjakaja: toiselta puolelta vedet virtaavat Jäämereen ja toiselta puolelta Itämereen. Kutsuvat päiväntasaajakseen. Veneiden vetotaival vielä nähtävissä. Vesistöistä 90 prosenttia Vienanmeren kautta Jäämereen ja 10 prosenttia Äänisen ja Laatokan kautta Itämereen.

Kävelimme loppumatkan noin 3 kilometriä. Ukkossadekuuro yllätti matkalla – sadeviitat niskaan ja jatkettiin polkua ylös. Hizhgorassa korkealla harjulla oli hautausmaa ja ylinnä Aleksanteri Syväriläisen kirkko sekä kellotapuli vuodelta 1871. Tarinan mukaan, kun kirkko oli valmis, kirvesmies seisoi ristillä ja heitti kirveensä järveen. Sillä kirvestä, jolla kirkko rakennettiin, ei voi käyttää muuhun tarkoitukseen. Kirkon korjaus meneillään. Kellotapulista oli komeat näköalat. Sieltä kävelyretkemme jatkui harjua pitkin laavulle ja sieltä pelastusliivit niskaan ja soutuveneretkellemme. Vesi niin alhaalla, että käymme vain kolmella viidestä järvestä. Porukkamme laitettiin 3 soutuveneeseen, joita jokaista souti kansallisuiston vartija (ohrana). Heti rannalta lähdettäessä kalasääksi lensi järvellä. Erään vartijan koira lähti uimaan perässä, oli hetken yhdessä veneessä ja jatkoi juoksua ja uimista. Lumpeet kukkivat, samoin järvileinikki, järvitatar ja monet vesikasvit, joita en tunnista-

nut. Souturetkemme päättyi kunnostetavalle vesimyllylle. Rakennustyömaalla nuoret miehet rakensivat pyöröhirsistä vesimyllyä putouksen päälle. Hetken jaloittelun jälkeen soudimme takaisin. Ihana helteinen aurinkoinen päivä. Perillä meitä odotti lounas: kalakeittoa, paistettuja muikkuja ja perunoita, tomaattia ja kurkkua; suolakurkkuja, sipulia varsineen, tilliä ja persiljaa. Mansikka-, yrttiteetä ja tavallista teetä, mustikahilloa, lakkoja ja konveheteja.

Kävelyretki takaisin bussille: metsämansikoita ja valkokukkainen kämmekkäesiintymä. Hellettä eli oli todella painostava ilma. Jussi oli keittänyt kahvit, jotka nautimme parkkipaikalla. Takaisin ajettiin majapaikkamme kautta, mukaan otimme saunavehkeet. Uimaan ja uimme Merjan kanssa poijulle asti. Virkisti.

Illallinen: keitto, lihakastiketta ja perunamuusia, kurkku, tomaatti, sipuli varsineen, tilli, persilja, leipä mehu, mine-raalivesi, tee/kahvi, karkkia, omena.

Illallisen jälkeen menimme rantatörmälle laavuun istumaan. Kaunis auringonlasku. Järvi tyyni. Pikku tuli. Teuvo soitti huilua. Yhteislaulu ei oikein sujunut. Ratsastaja rannalla ja myöhemmin tuli vastaan vizitkeskuksen edessä. Koirat haukkuivat kovasti kylällä. Kävelimme kosteassa ilmassa takaisin kortteerimme kylälle.

Jatkuu seuraavissa numeroissa.

VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

75 vuotta täytti 10.2.2007 Aune Laamanen, o.s. Kelo, syntynyt Sakkolan Karholassa. Vanhemmat olivat Ilmari ja Alma Kelo, o.s. Viskari.

Aunesta tuli meidän syntymäkotimme emäntä, kun meidän edesmennyt äitimme Jenny Laamanen muutti kaupunkilaisrouvaksi Tampereelle. Yhdessä veljemme Jorman kanssa he hoitivat entistä kotitilaamme yhdessä, kunnes Jorma kuoli ja tilalla tehtiin uusi sukupolvenvaihdos.

Aune on tunnettu uskomattomasta energisyydestään ja positiivisesta elämänasenteestaan. Me vanhemmat ”Laamasen lapset” olemme saaneet muistella menneitä ja syödä karjalaisia herkkuja – kuten kaurakiisseliä, perunakakaroita ja lanttukukkoja – Aunen tekemänä monet vuodet entisessä kotitalossamme. Meidän lapsemme ovat pitäneet Aunea ”kakkosmummona”. Aunella on aina riittänyt aikaa kaikille meille. Hän on opettanut lapsillemme karjalaisia tapoja ja sanontoja. Virpomisperinne on vieläkin voimassa. Lapsemme ovat saaneet hyviä eväitä häneltä elämänmatkaansa varten. Lastenhoito-ongelmista ei ole tarvinnut kärsiä, apu on ollut lähellä.

Omia lapsia Aunella on kaksi, Heikki ja Ulla. Lapsenlapsiakin on kolme. Viimeinen lapsenlapsi syntyi joulukuussa.

Aunella on pidetty Sakkolan nuorisoseuran urheilutapahtumatkin viime vuosina. Toivotamme pitkää ikää ja kiitämme kuluneista vuosista.

- Laamasen keskimäinen tyttö

KUOLLEITA

Toini Huolman, o.s. Koiranen, Sakkolan Haitemaasta, syntynyt 30.8.1919, kuoli Tampereella 4.12.2006.

Lapsuus- ja nuoruusvuosina Toini osallistui ahkerasti äitinsä Katri Koiranen perustamaan NKY:n tyttöosaston toimintaan käyden myös Jaakkiman Kristillisen Kansanopiston. Jo silloin hän sai vahvan kristillisen perustan elämälleen.

Hän hoiti heidän kotonaan ollutta Haitemaan puhelinkeskusta muiden perheenjäsenten kanssa.

Käsityöt olivat hänelle tärkeä harrastus. Lukemattomat ovat ne liinat, verhot, pitsit ynnä muut, jotka hän virkkasi ja kutoi elämänsä aikana itselleen ja muille lahjoiksi.

Sodan aikana hän liittyi lottiin, toimien viestilottana. Hän oli talvisodan jälkeen ensimmäisiä, jotka palasivat siivousjoukoissa Karjalaan. Heidän kotinsa oli hävitetty niin kuin useammat talot Haitemaassa. Silloin hänen käden-taitojaan tarvittiin. Toini tarttui kirveeseen ja vasaraan ja pääosin itse rakensi heille kodin, pienen saunamökin. Aikomuksena oli tehdä myöhemmin isompi koti, mutta uutta taloa ei ehditty rakentaa, kun taas kutsu kuului lottatöihin muun muassa Latvaan ja Kyyrölään armeijan puhelinkeskuksia hoitamaan.

Sodan loputtua hän perusti perheen naapurin pojan Vilho Huolmanin kanssa saaden kaksi poikaa. Heidän uudeksi kotipaikakseen tuli Tampere. Sinne perustettuun evankelisuterilaisten seurakuntien vapaaehtoisen vanhustyön

Mummo Kammarin toimintaan hän osallistui alusta alkaen ollen mukana uskollisesti loppuun asti.

Toinin positiivista, iloista ja aktiivista luonnetta kuvaa se, kuinka hän omista sairauksistaan huolimatta jaksoi muistaa ystäviään ja käydä heitä katsomassa, kun he eivät enää jaksaneet liikkua. Samoin hän piti tiivistä yhteyttä meihin sukulaisiin muistaen aina syntymä- ja nimipäivätkin kortilla tai puhelinsoitolla.

Tärkeä asia hänelle oli karjalaisuus ja Karjala. Kotiseutumatkoja hän teki useita. Sakkola-juhlissa hän kävi joka vuosi, viime kesänäkin Juupajoella. ”Miksi työ nuoret että tulleet, mei kyläst ei olt muita ko mie”, hän vähän moitti meitä nuorempia. Meidän jälkipolvien pitäisi hänen laillaan vaalia karjalaisuutta. Hänen kanssaan oli mukava muistella ja kysellä vanhoja asioita niin suvusta kuin muutenkin Karjalasta.

Toini oli ikäpolvensa viimeinen edustaja suvussamme. Sukumme vanhin on nyt pois, ei ole enää keneltä kysellä.

Matkalla rakkaaseen Mummon Kammariniinsa 4.12.2006 hänet yllätti sairauskohtaus, johon hän menehtyi. Hänen maallinen taipaleensa päättyi, hän pääsi Oikeaan Jouluun.

Toini siunattiin Aitolahden kirkkomaahan sukhautaan. Kaipaamaan jäivät poika Pekka perheineen, sisaren ja veljien lapset perheineen ja useat ystävät elämän varrelta. Tätiäni kiitollisuudella muistaen.

Terttu Pappinen

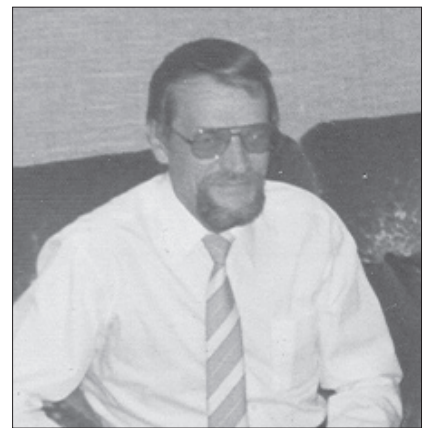

Elli Einola, o.s. Lemmetty, kuoli 14.12.2006 Seinäjoen keskussairaalassa. Hän oli syntynyt 28.4.1922 Sakkolan

pitäjän Pannusaaren kylässä. Talvisodan syttyessä 1939 evakuintitie johti Pohjanmaalle Kauhajoelle. Siellä karjalaistytö ja pohjalaispoika Sulo Herman Einola kohtasivat. Jatkosodan aikana nuoret kihlautuivat 10.11.1943 Sakkolassa ja häät vietettiin 1.7.1944 Kauhajoella. Sinne myös koti rakennettiin, jossa viisi poikaa kasvatettiin.

Elämä antaa ja näyttää jokaiselle omat polkunsu kuljettavaksi. Yksi polku on päättynyt ja kuljettu loppuun. Poisnukunutta kaipaavat

Lapset perheineen
Lastenlapset perheineen
Venla-sisko perheineen
Omaiset ja ystävät

Lauri Oskari Viskari, syntynyt 6.6.1923 Sakkolan Vilakkalassa, kuoli 24.11.2006 Jämsänkoskella. Isää, vaaria ja isovärvä kaipaamaan jäivät lapset ja lapsenlapset perheineen sekä iso joukko sukulaisia ja ystäviä.

Siunaus toimitettiin 9.12.2006 Mäntäsä omaisten ja ystävien läsnä ollessa.

”Laineissa Laatokan mahti kahlita kenkään ei voi. Veljet sen rantoja vahti, konsa on koittava koi. Ylväänä Karjalan heimo tuskansa kantanut on. Maaäiti suojaansa sulkee vartija poissa jo on. (Veteraanin iltahuuto).

”Eivät aallot kaadu rantaan, käyvät kääntymässä, ja lähtevät taas jotta näkisimme ne kaikki”. (Juicen teksti) – poikasi Jouni

”Kun nurmikko vihertää ja aurinko paistaa arkun kanteen minä näen Iso-Vaarin” – lapsenlapsilapsi Neea.

KUOLLEITA

Pertti Olavi Kallosen muistolle.

Oli 1957 heinäkuu, kun hain pienen pojan Valkeakosken synnytysosastolta. Poika varttui Vesilahdessa aikuiseksi. Koulunsa käytyään hän palveli useissa työpaikoissa.

Pertti oli kiinnostunut isänsä syntymäpaikasta Sakkolan Petäjäjärven Asemakylässä, jossa olin syntynyt 1930.

Vuonna 1996 päätimme lähteä katsomaan entistä kotikyläämme. Siskoni Kirsti Miettinen, poikani Pertti Kallonen ja vanhempansa minä Erkki Kallonen, Esko Kallosen (ei sukua) järjestämälle matkalle.

Pyrimme käymään mahdollisimman monessa paikassa. Kotitalosta ei ollut jälkeäkään. Kerroin Pertille vuoden 1939 lähdöstä, sekä 1942 takaisinpaluusta ja saksalaisten tulemisesta ja sen jälkeisistä siirroista ja 1944 tapahtuneesta lopullisesta lähtemisestä.

Kuvassa Pertti ja Erkki Kallonen Lovon hotellissa tulossa Petäjärveltä.

Pertti Kallonen kuoli 12.11.2006 kotonaan Tampereella äkilliseen ja vaikeaan sairauteen ja haudattiin 1.12.2006 Vesilahteen.

Pertti Kallosen muistoa kunnioittaen
-Isä

Valmistuneita

Virpi Gustafssonin toinen maisterintutkinto Ruotsissa.

Kevään 2003 Suvannon Seutu -lehdessä kerrottiin Virpin erityispedagogiikan maisteriksi valmistumisesta Ruotsissa aikuisopiskelijana.

Hän jatkoi opintojaan ja uusi tutkinto on nimeltään *"Magisterexamen i ledarskap, särskilt inom utbildning"*. Vapaasti suomennettuna se tarkoittaa maisterin tutkintoa koulun johtamisesta ja vastaa lähinnä suomalaista kouluhallinnon ylemmän arvosanan suorittamista. Virpin suorittama tutkinto antaa kelpoisuuden koulun johtajaksi tai rehtoriksi.

Tutkintoon kuuluvan lopputyön nimi on: *"... den är ju väldigt sympatiskt skriven ..."* Rektorns uppfattningar om sitt uppdrag som ytterst ansvarig för särskilt stöd i grundskolan. Työn sisällöstä kertoo nimen suomennos: *"... se on kyllä erittäin sympattisesti kir-*

joitettu ..." Rehtorin käsityksiä omasta tehtävästään ylimpänä vastuun kantajana erikoistuen järjestämisessä peruskoulussaan".

Virpi on Sakkolan Hovinkylässä asuneiden Hellin ja Kaino Rytyn kolmanneksi nuorin lapsi.

Onnitelme menestyksellisistä opinnoista!
-JR

Miikka Rytty suoritti filosofian maisterin tutkinnon Oulun Yliopistossa matematikaisten tieteiden laitoksella matematiikan suuntausvaihtoehdon mukaan. Hänen matematiikan alaan kuuluvan tutkimusgradunsa aiheena on *"Äärellisistä ryhmistä, transversaaleista ja luopeista"*.

Opiskelunsa Miikka aloitti syksyllä

2002 ja jo seuraavana vuonna hän alkoi toimia yliopistolla koulutuksensa mahdollistamissa työtehtävissä, muun muassa matematiikan kesäkurssien vetäjänä ja viimeksi assistenttina. Ennen valmistumistaan hänet nimitettiin Suomen Akatemian rahoittamaan kolmevuotiseen tutkijakoulutettavan virkaan Oulun Yliopistossa 1.1.2007 alkaen. Suunnitelmasta poiketen valmistuminen olikin ajoitettava ennen tätä.

Miikka suorittaa lisenssiaatiopintojaan jatkamalla gradussa aloittamaansa ryhmäteorioiden ja luoppien tutkimista ja suuntautuu näin matematiikan perustutkimukseen. Suunnitelmiin kuuluu myös opiskelujakso Prahan Kaarlen yliopiston algebran laitoksella, missä tämän alan tutkimus on edennyt pitkälle.

Miikka on Sakkolan Ojaniemestä ja Hovinkylässä kotoisin olleiden Hellin ja Kaino Rytyn pojanpoika.

Toivotamme onnea opiskeluun jatkossakin!
-JR

Julkaisemme jokaisessa Suvannon Seudussa tietoja merkkipäivistä, poisnukkuneista, valmistuneista, hääpäivistä ym. perhetapahtumista. Kysythän asianosaisilta luvan tietojen julkaisemiseen.

Valmistuneita

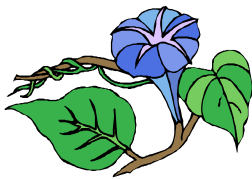
Leena Hietalahti valmistui filosofian maisteriksi 15.12.2006 Tampereen yliopistosta.

Leenan isovanhemmat olivat Jenny, o.s. Virolainen, ja Aleksanteri Laamanen Sakkolan Sipilänmäeltä. Vanhemmat ovat Marja-Liisa, o.s. Laamanen, ja Jorma Hietalahti. Perhe asuu Pirkkalassa, jossa Leenan äitikin on 31.1.1947 syntynyt. Äidin 60-vuotissyntymäpäivää vanhemmat viettivät Brasilian lämmössä.

Lähisuku onnittelee!

Marja-Liisa Hietalahti ja tyttärensä Leena Hietalahti.

Tarkennus

Viime lehteen pujahti vuosilukuvirhe merkkipäivien kohdalla: Veera Parilo täytti 85 vuotta 23.10.2006 eikä 2005.

Myös siskonsa Elmi Helena Sepäsen kuolinuutisessa oli vuosivirhe: hän oli avioitunut vuonna 1941 eikä 1942.

Ei ammuttu raketteja

Karjalaispojan uudenvuoden aaton muistoja uusilta asuinsijoilta vuodelta 1953.

Oli uudenvuoden aatto ja olin Lahtamaan autoliikkeessä töissä Lemmälässä. Aamulla isäntä sanoi, että heitä sinä Viskari tuo muuttokuorma, niin saat sen jälkeen lähteä pyhän viettoon. Hyppäsin autoon ja ajoin muuttopaikalle. En muista, miksi päivä venyi pitkäksi, oli jo hämärää, kun tulin takaisin talleille. Täytin ajopäiväkirjan ja läksin kotiin. Pitkässä mäessä Nurmen tienhaaran ja Hakkarin välissä tuli vastaan pieni pakettiauto, josta kohdallani kuului outo ääni. Auto pysähtyi tien viereen, autossa istui mies ja äiti pienen lapsen kanssa. Taisi mennä vaihdelaatikko, arvelimme.

Perhe oli menossa pyhiä viettämään Punkalaitumelle. Mies oli hermona, onkohan puhelinta lähellä, täytyisi firman auto viedä Tampereelle. Kontion kauppa oli lähellä, saiskohan sieltä apua.

Siinä keskusteltiin vähän, tuli selväksi, että he olivat karjalaisia ja että

isä rakentaa Punkalaitumelle, heillä olisi ollut sinne vähän tuomisiakin.

Ajattelin auttaa, hinata auton. Heitä helpotti, he tulivat melkein iloisiksi. Meidän tallille isännän juttusille, hän antoi ottaa auton eikä maksaisikaan mitään. Otin ”Ooppelin”, paku laitettiin vaijerin päähän, äiti lapsen kanssa minun viereeni, ja nokka Tamperetta kohden. Ajettiin Tammelaan vanhan puutalon eteen ja siihen jätettiin pakettiauto. Siitä mentiin asunnolle, emäntä olisi keittänyt kahvit, mutta kun ei ole mitään kastettavaa... Ymmärsin toki tilanteen.

Isäntä kaivoi taskuaan, mitähän näin aattona maksaisi. Joululahjaksi sai mennä, kun omakaan isäntäni ei ottanut asiasta mitään maksua. Keskusteltiin vielä vähän aikaa, toivotettiin hyvää uutta vuotta lähtiessäni kotiin.

Mies oli rakennus- ja maalausliikkeessä töissä, joten sain jälkepäin ruhtinaallisen korvauksen avustani. Tällainen oli tarina. Muistaakohan kukaan kuulleen puhuttavan asiasta, ja mitähän vanhalle parille kuuluu – lapsikin on jo yli viisikymppinen?

Aku Viskari

Taas yksi joulu muistojen joukkoon

Huittisissa vietettiin taas mukavat pikkujoulut, kun Osuuspankin juhlasali täyttyi pyhäjärveläisistä, sakkolalaisista ja muistakin Karjalan pitäjistä aikoinaan Huittisiin muuttaneista – kuten Sortavalasta, Kuolemajärveltä, Kaukolasta ja Jaakkimasta. Toki juhlassa oli alkuperäisiä huittislaisiakin mukana.

Paavo Punkari piti esitelmän tämän päivän joulunvietosta Karjalassa, lähinnä vaimonsa Seijan entisessä kotipitäjässä Raudussa. Rautulainen-lehti oli haastatellut nykyisiä rautulaisia ja tehnyt heidän joulunvietostaan mielenkiitoisen lehtijutun. Kovin on nykyisten Karjalassa asuvien joulunvietto erilainen kuin mitä se oli ennen ja nyt. Mehän olemme tottuneet viettämään joulua kristikunnan suurena juhlena, johon eri-

Huittisten karjalaisten pikkujoulutunnelmaa. Kuvassa keskellä lahjan saaja sakkolalainen Aarne Karvanen. Kuva Yrjö Inkinen.

koisesti mahtuu paljon iloa varsinkin lapsille.

Juhlan ohjelmassa oli myös lauluja, runoja ja puheenvuoroja ja tietysti joulupukki. Näin siirtyi jälleen yksi karjalainen joulujuhla muistojen joukkoon.

Paavo Punkari

VILAKKALAN, PETÄJÄRVEN ja LAPINLAHDEN KYLÄKIRJAT

Hinnat 30 euroa kpl + postituskulut.

Tilaa heti omasi, tilauksia vastaanottavat:
Marjo Ristilä-Toikka p. 040 730 2622,
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Aila Alanen p. 375 2852 tai 040 - 707 6164
aila.alanen@lempaala.fi

Muista myös muut
Sakkola-Säätiön
tuotteet: vaakuna,
kirjallisuus, tekstiilit

50 VUOTTA

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti vuodesta 1957, 8 kertaa vuodessa.

Julkaisija: Sakkola-Säätiö **Kirjapaino:** Koski-Print, Valkeakoski

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasemantie 375,
37500 Lempäälä

Päätoimittaja

Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö

Ilmi Pesonen,
puh. 09-694 6309 tai 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

Vuokselan yhdyshenkilö

Taisto Virkki, Tampere
p. 03 - 363 1750, 0400-576722
taisto.virkki@luukku.com

Putkiliike

P. Nuora Ky

37560 KULJU

Puh. 367 6100

Tuleeko

Suvannon Seutu

-lehtesi

oikealla osoitteella?

Ilmoita osoitteenmuutos

p. 040 730 2622

Tilauskuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun! Vuosikerta 20 euroa.

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.

Tai tilaa sähköpostitse: marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai 03-3752525
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02- 762 8152, 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Leena Rantakari, puheenjohtaja
Haapaniemenkatu 16 A 142,
p. 09-710 846, 040-514 1682
leena.rantakari@elisanet.fi

HOVINKYLÄSEURA

Mirja Antila, puheenjohtaja
Kitarakuja 1, 01390 Vantaa
mirja.antila@kolumbus.fi
p. 050 599 6936

METSÄPIRTTI SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen, varapj
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Ilmi Pesonen, sihteeri
Porslahdentie 10 A 13,
00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720
Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p. 06-456 0482, 040527 4960

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

TURKU

Aila Martelius-Mäkelä, puh. joht.
Eeronpolku 6, 23100 Mynämäki
p. 050 5948 712
aila.martelius@luukku.com
Niilo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 02-4383167 tai 0503575767

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Ossi Tuokko, puheenjohtaja,
Alaverstaanraitti 6 F 106,
33100 Tampere p. 0407542738

KIRVESMÄKI KERHO RY

Aulis Ukkonen
Tunnelitie 6 A 17
02700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki, puheenjohtaja
Paununkatu 24, 33700 Tampere
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750, 0400-576722

Laila Saario, sihteeri
Rauduskoivunkuja 6, 36600 Pälkäne
taistosaaario@netti.fi
p. 03- 534 3240, 040-586 0691

Sukututkimusasiat
Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)
Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 Toija
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419, 050 - 3335152

**SUVANNON
& SEUTU &
50 VUOTTA**

TILAA SINÄKIN OMASI!